

Upravnistvo: Ljubljana, Pucinijska
ulica 5 — Telefon št. 31-22, 31-23,
31-24

Inseratni oddelek: Ljubljana, Pucinijska
ulica 5 — Telefon 31-25, 31-26

Podružnica Novo mesto: Ljubljanska
cesta št. 42

Kracum pri post. ček zavodu: Ljubljana
št. 17.749

IZKUPNO ZASTOPSTVO za ogla-
se iz Kr. Italije in inozemstva ima

Unione Pubblicità Italiana S. A.,
Milano

JUTRO

Izhaja vsak dan razen ponedeljka
Naročnina znaša mesečno L. 12.—
za inozemstvo pa L. 22.80

Uredništvo:
Ljubljana, Pucinijska ulica št. 5
telefon 31-22, 31-23, 31-24

Rokopisi se ne vračajo

CONCESSIONARIA ESCLUSIVA
per la pubblicità di provenienza
italiana ed estera:

Unione Pubblicità Italiana S. A.
Milano

Uspešni letalski napadi v Afriki

Razpršene umikajoče se angleške kolone — Dve angleški križarki močno poškodovani

Glavni stan italijanskih Oboroženih sil je objavil 27. januarja naslednje 604. vojno poročilo:

V Cirenaiki ni bilo večeraj po ostrih borbah zadnjih dni nobenih važnejših akcij. Sovražnik se še nadalje umika. Izbojšane vremenske razmere so letalstvu dopustile močnejše delovanje. Z najboljšim uspehom je obstrlejevalo s strojnimi kamni in razpršilo kolone na umiku in zbirališča. Eno letalo tipa Curtiss je bilo uničeno.

Severnozapadno od Bengazija so naša torpedna letala v ponovnih valih napadla angleško pomorsko eskadro navzice siloviti ognjeni reakciji. Neko križarko, ki so jo zadeli trije torpedi, je smatrali za potopljeno; neko drugo, ki je bila prav tako zadeta, je bilo videti, kako se je močno nagnila. Vsa letala, med njimi nekatera poškodovana, so se vrnila na oporišče.

Nemška letala, ki so napadla neko drugo sovražno pomorsko formacijo, ki so jo zagledala 25. t. m. v tobruških vodah, so zadela z bombami velikega kalibra neko križarko.

Letalska ofenziva na Malto se je nadaljevala. Ponovno so bila bombardirana letališča in vzhodišča, pri čemer je bilo nekaj letal zažganih na tleh. V zraku nad otoko mie sovražnik izgubil 9 Hurricaneov, ki so jih v borbah sestrelili nemški lovci.

Preteklo noč je sovražnik izvršil letalski napad na letališče v Cataniji. Nekaj bomb, ki jih je odrgel, je povzročilo le malopomembno škodo; bilo je nekaj ranjenecv.

Rim, 27. jan. s. Torpedna letala, ki so sodelovala pri napadu, objavljenem v današnjem vojnem poročilu, proti sovražni eskadri v srednjem Sredozemlju, so vodili šle poveljniki posadk: pilot kapitan Pegna Oscar, pilot kapitan Marini Giulio in podporočnik Sirani Aliji, Pulcetti Al-

fredo, Teta Giovanni in Balcarotto Giuseppe.

Razočaranje v Angliji

Berlin, 27. jan. s. Nemški tisk živahno komentira pomen bitke v zapadni Cirenaiki, ki se je razvila pod genialnim italijanskim in nemškim vodstvom. »Völkischer Beobachter« poudarja, da sta sposobnost in elan onih sil tem večji, ker se je Churchill še pred kratkim širokoustno bahal z raznimi zatrdili. Med drugim je angleški minipredsednik 28. novembra, deset dni po pričetku angleške ofenzive, izjavil, da je b. l. četam generala Rommla prizal let poslednji udarec. Ponovna zasedba Agedabije, pravi narodno-socialistično glasilo, pa samo še enkrat dokazuje, kako malo je verjeti besedam predsednika angleške vlade, ker je že v njegovi navadi, da prodaja medvedjo kožo, še preden je medvel ubit.

Angleška javnost je presenečena ali prav za prav konsternirana sprico vesti, da so se sile v Afriki spet dvignile. Angleški tisk ni znal najti nikak argument, s katerim bi lahko vsaj deloma omilil dobljeni udarec. Izmed vseh je še najjasnejša »New York Herald Tribune«, po kateri je vest, da se je general Rommel obrnil proti svojim zasledovalcem v Libiji, povzročila pravi šok. Preobrat pri Agedabiji, beleži »Zwölftuhrblatt«, ki so ga izzvale osne sile, je presenetil te dni ves svet. Sovražna propaganda se je zadnje tedne razpihnila in je trila, da so operacije v Libiji prišle v odločilno fazo in da je s tem nastopila tudi odločilna faza vojne v Sredozemlju. Sedaj je tej propagandi zmanjkalo tal. S fanfarami napovedani britanski triumfalni pohod proti Tripolisu, se je spremenil v poraz angleške vojske, ki se sedaj umika s sovražnikom neposredno za hrbtom. Vsekakor je selaj izostala še ena iluzija. Edina realnost na vsej britanski jluzionistični stvari so nešteiti tanki, ki so jih Angleži pustili na bojišču, in vojniki, ki so padli ali pa so bili ujeti od osmih sil.

Nemško vojno poročilo

228.000 ton sovražnikovega ladjevja potopljenega ob ameriški obali — Naraščajoč plen v Cirenaiiki

Iz Hitlerjevega glavnega stana, 27. jan. Vrhovno poveljstvo nemške vojske je objavilo danes naslednje vojno poročilo:

Na vzhodu so prizadele nemške čete v neprestanih hudih bojih sovražnika vnovič hude izgube ljudi in vojnih potrebščin. Letala so podpirala te boje kljub slabemu vremenu. Nadaljevalo se je obstrlejevanje vojaško važnih ciljev v Petrogradu.

Kakor je bilo objavljeno s posebnim poročilom, so potopile nemške podmornice ob severnoameriški in kanadski obali v nadaljevanju svojih napadov na sovražnikovo plovido v tamošnjih vodah nadaljnjih 12 trgovskih ladij s skupno 103.000 br. reg. tonami, med njimi 6 velikih petrolejskih ladij. Pri teh napadih je bila posebno uspešna podmornica korvetnega kapitana Zappa.

Po svojem prvem nastopu, javljenem 24. januarja, ob zapadnem robu Atlantskega oceana so naše podmornice potopile doslej 30 sovražniških trgovskih ladij s skupno 228.000 br. reg. tonami.

Bojna letala, ki so bila v oboroženih izvidniških službi, so napadla vojaške naprave na škotski vzhodni obali in v južnozpadni Angliji.

V severni Afriki se je plen nemško-italijanskih čet povečal v bojih od 21. do 25. januarja na 283 oklopnih vozih, 127 topov in 563 motornih voz. Razen tega so bile zaplenjene množične druge vojne potrebščine. Enote vojske so sestrelile ali pa uničile na tleh 28, enote letalskega orožja pa 12 angleških letal.

V vodah ob Malti so zadela nemška bojna letala z bombami angleški rušilec. Večja trgovska ladja je bila težko zadeta. Letalski napadi na letalska in pomorska oporišča na otoku Malti so se nadaljevali podnevi in ponoči. Angleški bombniki so metali v poslednji noči rušilne in zažigalne bombe na nekatere kraje v severnozpadni Nemčiji. Civilno prebivalstvo je imelo izgube mrtve in ranjene. Posamezna sovražnikova letala so prodrla v široko okolico nemškega glavnega mesta. Trije izmed napadajočih bombnikov so bili sestreljeni.

Kakor je bilo javljeno v vojnem poročilu od 26. novembra je napadla nemška podmornica pod vodstvom kapitana-poročnika barona v. Tisenhausna pred Solumom angleško bojno ladjo in jo močno poškodovala s torpedom. Kakor se je moglo medtem ugotoviti gre za bojno ladijo »Barham«, ki se je po treh torpednih zadetkih potopila.

S finskega bojišča

Helsinki, 27. jan. s. Na fronti ob Sviru je finsko topništvo s sistematskim obstrlejevanjem razdevalo vrsto manjših utrdb, topniških postojank, brzostrelnih topov in strojnikišnih gnezd. Tudi večji napad sovražniških sil je bil odbit in je imel sovražnik pri tem hude izgube.

Finsko letalstvo je izvedlo nekaj uspešnih napadov. Predsedem so bombniki napadli Rukajärvi, kjer je prišlo do letalskega spopada, v katerem so zmaga la fin. aka letala kljub sovražni premoči. Štirje ruski lovci in en lažji bombnik so bili sestreljeni.

Razprodana knjiga

Milan, 27. jan. s. »Popolo d'Italia« objavlja: Obe izdaji knjige »Govorim z Brunom« s skupno 105.000 izvodih sta bili popolnoma razprodani.

Preselitev angleškega kraljevskega para

Lizbona, 27. jan. u. Iz Londona je prišla vest, da se namerava angleški dvor preseliti iz Buckinghamske palače v West End. Zatrjujejo, da se bosta kralj in kraljica preselila v neko tamkašnjo palačo zgolj iz propagandnih razlogov. Ljudstvo naj bi verjelo, da se suverena glede na vojno stanje odrekata vsem udobnostim.

JAPONSKI POHOD PROTI RANGUNU

Angleške čete v Birmi so se umaknile na drugo obrambno črto, približno 200 km vzhodno od Ranguna

Bangkok, 27. jan. Japonske in tajske čete, ki so prodrlje v Birmo, so se povzele že mimo važne luke Moulmein in so zavzele njeno letališče. V mestu samem so se boji že pričeli. Angleži so na vse načine prizadevali, da bi se prebili skozi prednje japonske oddelke, ki so prodrli še dalje po cesti proti Rangunu. Po nekkih vesteh so Japonci in Tajci oddaljeni le še 25 milj od Ranguna. Tudi poslednji angleški komunikje, ki je bil objavljen v Rangunu, beleži, da so bile angleške čete po odločnem odporu prisiljene umakniti se na nove postojanke. Že pred dnevi je vlada zapustila Rangun in se preselila v Mandalay, sedaj pa so ji sledili še drugi angleški funkcionarji in člani angleške kolone, je v Rangunu.

Nadalje se je zvedelo, da so se japonske čete izkrcale na nekaterih točkah med Moulmeinom in Rangunom. Angleži zatrjujejo, da so potopili ob tej priliki eno izmed japonskih transportnih ladij, toda na drugi strani so bili prisiljeni priznati, da so operacije uspele in da se je japonska taktika z izkrcavanjem čet za hrbtom nasprotnika znova obnesla. Mnogo tisoč angleškim in indijanskim vojakom je bil tako preprečen umik proti Rangunu.

V Bangkoku je bil snoči objavljen komunikje, ki pravi, da sodeluje tajska vojska, ki šteje nad 100.000 mož, v operacijah v Birmi in pri pohodu proti Rangunu. Vsa južna obala Birme od rta Victoria do Moulmeina je sedaj že docela v japonski in tajski oblasti.

Letalski napadi na Rangun

Tokio, 27. jan. (Domei) Japonski vojski v Birmi dodeljeni dopisnik japonske poročevalske agencije javlja, da so japonska letala večeraj zjutraj v mnogih skupinah izvršila množične bombe napade na Rangun. V zraku je bilo sestreljenih 10 angleških letal. Eno japonsko letalo se ni vrnilo na svoje oporišče.

Bangkok, 27. jan. s. Skupine japonskih letal so večeraj znova bombardirale Rangun. V letalskih spopadih je bilo ob tej priliki sestreljenih 10 sovražnih lovcev. Eno japonsko letalo se ni vrnilo na svoje oporišče.

V Bengalskem zalivu

potopljeni ladji

Bangkok, 27. jan. u. Po vesteh iz angleškega vira je bilo v Rangunu potrjeno,

Japonsko prodiranje proti Singapuru

Popolno razsulo v angleški vojski

Tokio, 27. jan. d. S pristojnega japonskega vojaškega mesta je bilo snoči objavljeno, da so 26. januarja japonske oborožene sile dokončno zasedle sovražnikove postojanke pri Ayerhitamu. Okupacija je bila izvršena v zgodnjih jutranjih urah. Levo krilo japonskih čet, ki prodirajo proti jugu, je ob zori 26. januarja osvojilo Luang, ki leži 20 km severovzhodno od Ayerhitama in ki predstavlja strateško prav tako važno točko kakor Ayerhitam sam. Sovražnik, ki je bil na ta način obkoljen z dveh strani in štejejo njegove čete kakih 20.000 vojakov, razmeščenih na 50 km dolgi bojni črti, se je v neredu umaknil v južni smeri po cestah proti Simpang Rengamu, ki je 20 km jugovzhodno od Ayerhitama, ter proti Kulai, ki je 32 km severnozpadno od Singapura.

Drugi japonski oddelki, ki prodirajo ob zapadni obali Malaje, so 25. januarja dosegli Sengaran, 15 km jugovzhodno od Batuhata. Ti oddelki so sovražnika napadli za hrbtom ter mu vzeli sleherno možnost umika. Japonske motorizirane čete so v celoti prodrlje sovražnikove obrambne črte, v katerih vlada nepopolna zmeda. Tako angleške kakor tudi avstralske čete na tem področju so v popolnem razsulu.

Tokio, 27. jan. (Domei) Z nekega japonskega oporišča v Malaji javlja dopisnik japonske poročevalske agencije, da pripravljajo japonske čete, ki v obliki velikega polmesca prodirajo v južni smeri skozi dolnji del države Johore, sedaj glavni sunek proti glavnemu mestu te države Johore Bahruju. Mesto leži ob morski ožini in deli Singapursko otok od celine. Japonske čete so večeraj ponovno zasedle Rengit in s tem prišle v stik z drugimi japonskimi oddelki, ki so prodirali proti jugu iz osrednjega odseka fronte v Johore. Istčasno prodiranje japonskih čet ob zapadni malajski obali je stvorilo okrog britanskih čet v srednjem delu države Johore velik obkolitveni lok.

Tokio, 27. jan. (Domei.) Vojni poročevalac lista »Nichi-Nichi« poroča z malajskega bojišča, da se je v teku operacij v Malaji do 26. januarja predalo Japoncem 200 angleških častnikov in 5000 mož.

Rim, 27. jan. s. Angleška polslužbena agencija je snoči razširila vest iz Singapura, da so japonske čete zavzele Batu Pahat ob zapadni obali Malajskega polotoka.

Domače prebivalstvo podpira Japonce

Tokio, 27. jan. (Domei.) Vojni poročevalac lista »Asahi« poroča z malajskega bojišča:

Tropični dež je ponehal in nad nami se razprostira jasno sinje nebo z peresnato belimi oblaki, ki nas spremljajo na našem pohodu v državi Johore. Nezadržno hitimo po makadamizirani cesti vedno dalje proti Singapuru, skozi brezkončne kavčukove nasade, gaje kovostih palm in polja tropičnih cvetlic. Z vsakim dnevom se boj

da so sovražne sile v Bengalskem zalivu potopile dve trgovski ladji. Brodolomci so se rešili v neko bližnjo birmansko luko.

Siam v vojni z Anglijo in Ameriko

Bangkok, 27. jan. u. Državni poitajn'k zunanjega ministrstva je snoči izjavil, da je Taj napovedal vojno Zedinjenim državam in Veliki Britaniji. Poslanik Teiji Tubokami je podal o tem kratek komentar in je dejal, da se je Taj pripravil za pričetek sovražnosti z obema plutokracijama, odkar je sklenil obrambno in nenapadalo zvezo z Japonsko. Poslanik je dejal, da je večerajšnji angleški letalski napad na Bangkok samo še pospešil razvoj položaja. Sedaj se je tudi Taj priključil Japonski v borbi proti anglosaškemu vplivu v vzhodni Aziji in bosta obe državi skupaj soledovali pri pohodu za materialne in moralno odrešitev vseh narodov na vzhodno-azijskem področju.

Tokio, 27. jan. u. Min. predsednik je podal nekaj izjav o vojni, ki jo je Taj napovedal Veliki Britaniji in Zedinjenim državam. Poudaril je, da ni več daleč dan, ko se bo ustvaril v Veliki vzhodni Aziji nov red, ki se bo opiral na etična načela, zaradi katerih se Japonska in Taj skupaj borita. Taj je vedno razumel iskrene namere Japonske in je zato 21. decembra preteklega leta sklenil nenapadalo in obrambno zvezo z njo. Zaradi hudih angleških napadov na tajsko teritorijo, jalo integralnost je bil Taj prisiljen zgrabit za orožje.

Kar se tče Avstralije in Nizozemske Indije ter japonskih namer do njih, pa je zunanji minister Togo v gornji zbornici izjavil, da o tem ne more govoriti, dokler se vojne operacije niso zaključile.

Bangkok, 27. jan. (Domei). Japonski poslanik pri siamski vladi Teiji Thubokami je večeraj posetil predsednika siamske vlade Luang P.bul Sonngrama v njegovem službenem stanovanju in mu je osebno izročil veliki red Vzhajajočega solca z rožo prve stopnje za zasluge. Ta red je najvišje japonsko diklovanje. Vredno je spomniti, da je japonska vlada ollikovala več siamskih uradnikov, med njimi tudi min. predsednika za njihove zasluge že o prilik; sklenitve japonsko-siamske ofenzivne in defenzivne zveze 21. decembra lanskega leta.

približujemo svojemu cilju. Kadar vprašujemo Malajce in Inde — seveda samo z vsakovrstnimi kretnjami — o okoliščinah v Singapuru, nam domačini prijazno odgovarjajo. Ti domačini nam prostovoljno služijo kot vodniki, oskrbujejo nas z živizem ter z zemljevidi in slikami Singapura. Razpoloženje med našim vojaštvom, ki v ekvatorskem vetru hitro napreduje proti jugu, je izvrstno. Za seboj zapuščamo goste vinograde in težko prestopne džungle. Indski vojaki, ki smo jih ujeli, radovoljno vodijo naše avtomobile in prepevajo z nami tisto pesem o kilometrih, ki jih je še treba prevaliti do Singapura. Privadili smo se, da od časa do časa pogledamo na mimohiteče kilometrske kamne, ki označujejo razdaljo od mesta, ki smo ga nazadnje zasedli, pa do Singapura. Pohiteli smo že mimo kamna s številko 72 in sicer v južnih predmetjih mesta Yongpeng.

Uničenje angleških letalskih sil

Tokio, 27. jan. (Domei). Z nekega japonskega oporišča v Malaji javlja dopisnik japonske poročevalske agencije:

Nevarnost popolnega uničenja britanskih letalskih sil v Malaji, ki že dolgo grozi, se je večeraj še znova znatno povečala z udarcem, ki ga je japonsko vojni letalstvo zadalo britanskemu. V silovitem japonskem letalskem napadu je bilo sestreljenih nadaljnjih 40 britanskih letal, ki so doslej še ostala sposobna za borbo. Večeraj popoldne so britanska bojna letala dvakrat skušala napasti skupine japonskih transportnih parnikov neke ob vzhodni obali Malajskega polotoka. Japonsko letalstvo se je dvignilo v obrambo in je v silnih bojih v zraku samo sestrelilo 39 izmed 40 britanskih letal, kolikor jih je večeraj postalo žrtev japonskega ognja. Med uničenimi britanskimi letali so tipa »Lockheed-Hudson«, vsakovrstni bombniki in lovski letala tipa Hurricane, Buffalo in Spitfire ter torpedna letala vrste Swortfish. 40. letalo so uničila nad Singapurom japonska bojna letala, ki so večeraj ponovno napadla vojaške naprave v tem britanskem pomorskem oporišču.

Brezuspešen napad na japonski konvoj

Tokio, 27. jan. d. Na pristojnem japonskem vojaškem mestu je bilo objavljeno, da je večeraj zelo močna skupina sovražnega letalstva brez uspeha napadla konvoj japonskih ladij ob vzhodni malajski obali. V zraku je prišlo do velikega spopada med japonskim in sovražnikovim letalstvom, v katerem je bilo 24 sovražnih letal sestreljenih. Japonsko letalstvo je večeraj izvršilo svoj 23. napad na Singapur, kjer je v prvi vrsti bombardiralo sovražnikovo letališče v Ten-gah. Na letaliških zgradbah je bil zaneten

velik požar. Eno sovražno letalo je bilo v teku tega napada sestreljeno.

Na Borneu in Celebesu

Tokio, 27. jan. s. Japonski glavni stan je snoči objavil, da so se oddelki vojske in pomorskih vojniš sil uspešno izkrcali v Balikpapan na vzhodni obali Bornejskega otoka. Japonske čete napadajo sovražnika vzdolž obale.

Bangkok, 27. jan. Pri japonskih operacijah na Borneu in Celebesu so bili do seženež novi uspehi. Bržkone ima japonsko vrhovno poveljništvo namen, ločiti sovražnika v dva dela. Po izkrcanju čet v Minadu in Palelu na severnem delu otoka Celebesa so se japonski oddelki izkrcali še na južnem delu otoka in sicer v bližini Móramoja in Kandarija.

Veliki uspehi japonske mornarice

Tokio, 27. jan. (Domei). Japonski glavni stan je dopoldne objavil naslednje poročilo:

Japonske podmornice, ki operirajo v vodovju ob otoku Sumatne in Jave, so do 22. januarja potopile 13 sovražniških ladij s skupaj 99.000 tonami. Med potopljenimi ladjami so oborožene trgovske parnike s 15.000 tonami, petrolejska ladja in tovrni parnik, ki imata vsak po 8000 ton, trije transportni parniki s 5000 tonami, štirje parniki s 4000 tonami ter 5 raznih drugih ladij s skupaj 31.000 tonami.

Na Filipinih

Tokio, 27. jan. s. Operacije japonskih čet, ki operirajo na polotoku Batangu, so postale zelo težavne, ker so tla, na katerih nastopajo, pečena in so nastali peščeni viharji, v katerih je prodiranje motoriziranih sil onemogočeno. Borbe se zaradi tega omejujejo na spopade, pri čemer so Japonci zopet taktično v premoči in se posamezni manjši oddelki japonskih sil še boljje izkazujejo kakor v mehaniziranih operacijah.

Tokio, 27. jan. s. Iz Batanga se doznava, da so japonske sile zavzele vrhove gorovja Nahib in so obvladale džunglo in močvirje ob obali ter prodorajo z dveh strani proti sovražnim postojankam.

Proti Avstraliji

Šanghaj, 27. jan. d. Iz Melbourne javljajo, da je aktivnost japonskih sil tako v zraku kakor tudi na kopnem v Novi Gvineji še vedno zelo velika. Japonci so v Rabaulu izkrcali nadaljnje močne vojaške enote. Japonsko letalstvo, ki ima oporišča deloma že na kopnem, deloma pa na lastnih letalskih matičnih ladjah, podpira akcije japonskih oddelkov na kopnem. V Melbourne še vedno nimajo nikakih vesti o avstralski posadki, ki je čuvala nekatere postojanke na Rabaulskem polotoku. Avstralsko letalstvo je s svoje strani skušalo motiti japonske vojaške operacije in je izvršilo napad na luko Rabaul, kjer japonske transportne ladje izkrcujejo nove japonske čete. Napad je bil izvršen preteklo noč in o njem niso znani podrobni rezultati.

Košljiv položaj Avstralije

Rim, 27. jan. s. Bivši avstralski ministriški predsednik Fadden je imel na nekem zborovanju govor, v katerem je položaj Avstralije obeležil takole:

Znašli smo se v grem položaju. Če se takoj ne podvzamemo primerni ukrepi, bomo morali našo zmožo drago plačati.

Stockholm, 27. jan. u. Avstralska vlada je zahtevala, da bi se Avstraliji določilo posebno stalno mesto v londonski vladi. »Aftonbladet« beleži v vesti iz Londona, da je min. predsednik Churchill odločno proti tej zahtevi in da bi bil v skrajnem primeru pripravljen pristati na to, da bi po en zastopnik Avstralije prisostvoval od časa do časa sejam angleške vlade, kolikor bi razpravljala o zadevah, ki se tičejo avstralskega dominijsa.

Zastopstvo japonskih interesov v Ameriki

Tokio, 27. jan. u. Zastopstvo japonskih interesov v Zedinjenih državah in Kanadi je bilo poverjeno Španiji, Švica bo zastopala japonske interese v Veliki Britaniji, Avstraliji, Novi Zelandiji, Nizozemski Indiji, Keniji, Tanganiki in Zanzibaru, Švedska pa v Južni Afriki.

Uvedba japonskega časa v Šanghaju

Šanghaj, 27. jan. d. Šanghajski mestni svet je sklenil, da se s 1. februarjem uvede v Šanghaju in v vsem šanghajskem distriktu japonski čas. S 1. februarjem bodo torej vse ure v Šanghaju pomaknjene za 1 uro naprej, tako da bodo kazale isti čas kakor v Tokiju.

Ameriški poveljniki

pred vojaškim sodiščem

Lizbona, 27. jan. u. Ameriški tisk objavlja pod velikimi naslovi rezultate prelaskave zaradi poraza pri Pearl Harbouru. Zvedalo se je, da bosta general Kimmel in guverner Short postavljeni pred vojaško sodišče. V zvezi s tem listi: celo napovedujejo, da bosta oba obsojena na smrt.

Letalski boji na zapadu

Berlin, 27. jan. s. Večera popoldne so nemški lovci vzdolž severozapadne francoske obale sestrelili dve angleški lovski letali.

Na Portugalskem ponesrečen angleški bombnik

Rim, 27. jan. s. Iz Londona poročajo, da se je angleški bombnik ponesrečil v bližini Albufere v južni Portugalski. Letalo je treščilo na tla in se je razbilo. Vsi štirje člani njegove posadke so se ubili.

Lizbona, 27. jan. d. V ponedeljek popoldne je moralo angleško dvomotorno bombniško letalo, ki sta ga vodila dva angleška častnika, zasiloni pristati na otoku Armona v bližini mesta Olhao. Posadka je letalo zapustila in začela, nakar sta bila oba častnika izročena policiji ter odpremljena v Lizbono. Kakor je bilo že v nedeljo sporočeno, se je v bližini Sesimbra zrušilo na tla neko drugo angleško bombniško letalo. Dva člana, ki sta izmed posadke ostala živa, sta izjavila, da so letalo zadeli izstrelki s neke nemške ladje. Ponesrečeno britansko letalo je bilo na poti iz Londona v Gibraltar.

Vojna na morju

Berlin, 27. jan. d. Vrhovno nemško vojno poveljstvo je danes objavilo, da so nemške podmornice nadaljevale svoje napade proti sovražniški plovbi ob obalah Združenih držav in Mehike. Nemške podmornice so zopet potopile 12 sovražniških trgovskih ladij s skupaj 103.000 onami.

Bern, 27. jan. u. Zvedelo se je, da je bilo vzdolž atlantskih obal Združenih držav potopljenih nadaljnjih 6 ladij. Potopile so jih nemške podmornice. Med njimi je tudi 9.300 tonska norveška tovorna ladja »Varagón«. Mornarški minister Knox je glede na to odredil nove zaščitne ukrepe ob obali. Med drugim je bila određena popolna zatemnitev vsega obalnega področja. Ameriški bombniki so stalno na izvidniških poletih in skušajo izslediti sovražne vojne ladje.

Rim, 27. jan. s. Že 23. januarja je neka osma podmornica potopila ameriško petrolejsko ladjo »Venorec«. Ladja je bila napadena v bližini vzhodne ameriške obale. Izpodirjala je 8.016 ton vode.

Zmanjšanje švedske pomorske plovbe

Stockholm, 27. jan. s. Na osnovi službenih statističnih podatkov se je švedska pomorska plovba v prometu z drugimi državami zmanjšala lani za 6 odstotkov v primerjavi z l. 1940, za 53 pa v primerjavi z l. 1939.

Vojna na Kitajskem

Nanking, 27. jan. (Dome). Vrhovni poveljnik japonske ekspedicijske vojske na Kitajskem, general Šunroku Hata, je 26. januarja v razgovoru s predstavniki tiska izjavil, da bo japonska vojska v bodoče še ojačila svoje akcije proti čungkingim četam v skladu z napredovanjem japonskih vojaških operacij v južnih delih Azije. General Hata se je 24. januarja vrnil z inspekcijskega potovanja po kitajski fronti, kjer je proučeval vojaški položaj v posameznih odsekih. Vrhovni poveljnik japonske ekspedicijske vojske je pripomnil, da bo borba težka ter da se ne sme računati, da bi Čungkingi radi volje opustili svoje interese, ki jih ima v posameznih pokrajinah.

Francoski protest v Čungkingu

Bern, 27. jan. u. Iz Vichyja poročajo, da je zaradi ponovnega kitajskega letalskega napada na indokitajsko ozemlje, pri katerem je bilo 10 ljudi ubitih in 18 ranjenih, francoski zastopnik v Čungkingu odločno protestiral pri kitajski vladi. Kitajska letala bi bila morala napasti letališče pri Hanoju, a so svoje bombe odvrkla na neko vas.

Japonski dodatni vojni proračun

Tokio, 27. jan. s. Finančni odbor poslarske zbornice je sredič soglasno odobril dodatni vojni proračun, ki določa 18 milijard jenov izdatkov za oborožene sile.

Paragvajska vlada o postopanju z državljani osi

Assuncion, 27. jan. d. Propagandni urad paragvajske vlade je v ponedeljek zvečer objavil, da proti državljanom osi, ki žive v Paragvaju, ne bodo podvezeli nobenih ukrepov, dokler ne bi zakrivilih kakih vladnih sovražnih dejanj. Ta izjava je bila podana zaradi razčiščenja vsakovrstnih nasprotnih govorov.

Komuniste propagandnega urada pravi: Prekinitev diplomatskih odnosov Paragvaja z Japonsko, Nemčijo in Italijo je sprožila gotove govorice, ki so vznemirjale pripadnike držav osi, češ, da bodo prizadeti od gotovih ukrepov, ki jih ima vlada v načrtu. Propagandni urad je pooblaščen javnosti posebno pa državljanom osi izjaviti, da paragvajska vlada ne bo storila nobenih takih ukrepov. Hkrati vlada jamči državljanom osi v Paragvaju zaposlitev na vseh dopustnih področjih s pogojem, da se ne bodo vmešavali v notranjepolitične razmere, da ne bodo motili javne varnosti ali kompromitirali mednarodni položaj države.

Vohunski proces v Sofiji

Sofija, 27. jan. s. Pred vojaškim sodiščem se je zaključil proces proti 11 ljudem, ki so bili obtoženi komunističnega in vohunskega delovanja v prid Sovjetski zvezi. Glavni obtoženelec je bil obsojen v dosmrtno ječo. Njegova žena in 6 nadaljnjih obtožencev je bilo obsojenih v ječo po 15 let.

Katastrofalen požar

Madrid, 27. jan. s. Na železniški postaji v Torralvi, blizu Surle je nastal ogromen požar. ki je postopno poslopje uničil do tal. Požar je izbruhnil iz še neznanih vzrokov. Gasilci so ga omejili, da se ni razširil na sosedne stavbe.

Obnovite naročnino!

Praznik milice za državno varnost

Rim, 27. jan. s. Dne 1. februarja bodo po vsej državi praznovali 19. obletnico ustanovitve prostovoljske milice za državno varnost. Ob tej priložnosti bodo nacionalni direktorji fašistične stranke, vrhovno poveljstvo GIL-a ter zastopniki drugih fašističnih organizacij poklonili pred spomeniki padlih miličnikov. Nato bodo odšli k povezniku generalnega štaba fašistične milice, da mu izrazijo čestitke. Tajnik Stranke mu bo izročil 100 tisoč lir kot prispevek za skrbstveno ustanovo fašistične milice. Ta prispevek daje milici: nacionalni direktorji stranke vsako leto. V pokrajinskih glavnih mestih bodo to dan pokrajinski tajniki čestitali k prazniku milice najvišjim miličnim poveljnikom. Ob 10. dopoldne bodo službe božje v spomin padlih miličnikov.

Nemški finančni minister v Veroni

Verona, 27. jan. s. Večera je prisel v Verono nemški finančni minister grof Schwerin v. Crossigk v spremstvu dr. Clodiusa. Sprejeli so ga prefekt, pokrajinski Zvezni Tajnik in druge osebnosti. Crossigk si je ogledal veronski sedež italijanske - nemškega društva, kjer so ga sprejeli zastopnik organizacije. Nato si je v družbi prefekta ogledal še veronske spomenike in druge zanimivosti. Iz Verone je odpotoval nazaj v Nemčijo.

Povečanje obtoka denarja v Angliji

Stockholm, 27. jan. d. Iz Londona poročajo, da se je obtok papirnatega denarja v Angliji zopet povečal in sicer samo v decembru lanskega leta do nadaljnjih 36 milijonov funtov šterlingov, tako da znaša sedaj celotni obtok 722 milijonov funtov šterlingov. Zelo se je povečal tudi obtok drobiža, ki je v l. 1941 narasel za 6 milijonov funtov na 97 milijonov funtov šterlingov.

Zaplamba volne v Turčiji

Ankara, 27. jan. d. Turška vlada je izdala odlok o zaplambi vse volne v Turčiji. Doselej so bili lastniki zalog volne samo v nekaterih vilajetih pozvani, naj dajo svoje zaloge na razpolago državi. Vsi lastniki zalog volne morajo nemudoma prijaviti njih obseg podružnicam turške poljedelske banke oziroma njihovim zastopnikom. Država bo določila za volno primerno ceno ter bo vse zaloge odkupila od zasebnikov.

Pot Bolgarije določena

Sofija, 27. jan. s. Glavno glasilo bivših bolgarskih bojnikov »Bolgarija« objavila zanimiv uvodnik, ki pravi med drugim: V teh časih, polnih vojnih dogodkov, mora sleherni Bolgar čutiti svojo veliko odgovornost. Bolgarska pot je določena in le neznatna brezbržnost bi mogla biti zločin. Ali bo potreben naš nastop v tej vojni? Tega še ne vemo, toda za vsak primer moramo biti pripravljeni. V bolgarskem narodu ne sme biti nasprotij v idejah in čustvih. Biti moramo združeni, kajti za Bolgarijo je ena sama pot; kocka je padla.

Protizidovska agrarna reforma v Bolgariji

Sofija, 27. jan. s. Večera je bil objavljen zakon, ki ureja promet z nepremičninami v Bolgariji. Med drugim določa, da smejo postati lastniki orne zemlje le ljudje, ki se neposredno bavijo s kmetijstvom. Židom je lastništvo nepremičnin prepovedano. Židje bodo morali v enem mesecu prijaviti vse svoje dosejane nepremičnine. Razen stavb, ki jih rabijo izključno le za svoja bivališča, bodo morali vse ostale nepremičnine do 30. septembra prodati drugim bolgarskim državljanom. V nasprotnem primeru bodo razlašeni.

Nemško-francoski odnosi

Berlinski poročevalec madžarskega oficinskega organa »Pester Lloyd« piše med drugim: Problem francosko-nemških odnosov je zopet stopil v ospredje berlinskega zanimanja. Pozornost je namreč zbudila izjava diplomatskega sodruka poročevalske agencija DNE. Po mnenju te osebnosti ne gre v pravem pomenu besede za nemško-francoske odnose, ker se mu zdi to vprašanje že zastarelo. Sedaj gre bolj za vprašanje francoske opredelitve napram Evropi, kar je bil po mnenju omenjenega diplomatskega sodruka tudi smisel sestanka v Montoiu. V Berlinu izražajo pri tem željo, da bi tudi Francija prevzela v novi Evropi vlogo, ki ji pripada. Čeprav stvari tako daleč morda še niso dozorele in čeprav se zdi, da je to vprašanje nekoliko optičalo v zadnjem času, je treba vendar opozoriti, da se stiki med Vichyjem in pristojnimi nemškimi krogi niso niti za hip prekinili. Obisk nemškega poslanika Abetza, čigar sedež je Pariz, v domovini, kjer se mu je gotovo ponudila prilika za politične stike, je treba tolačiti vsaj v tem smislu, da je francoski problem ostal za Berlin nespremenljivo zanimiv. Vsekakor pa je treba dodati, da smatramo v Berlinu, kakor je povedal tudi diplomatski sodruka DNE-a, za povsem francosko notranjo stvar, ali in kdaj bo Francija izvajala posledice iz obstoječe možnosti, da se vključi v evropsko skupnost in tako spozna vrednost razvoja, ki zahteva od nje, da se odvrne od političnih doktrin preteklosti. V tem smislu je pomemben sestanek v Montoiu kašipot Francije proti Evropi.

Pripravite krstne liste!

Ljubljanski mestni magistrat objavlja: Rojstne in krstne liste ter druge osebnostne dokumente je treba pripraviti, ker mora ljubljanski anagrafski urad zaradi izpolnitve podatkov v družinskih polih prav tako pa v polah za zajednice in na osebnih listih registra prebivalstva imeti do konca meseca aprila podatke vseh v Ljubljani stalno prebivajočih prebivalcev. Zato je sedaj opozarjamo zlasti vse družinske poglavarje, člane zajednic in tudi posameznike naj o pravnem času poskrbe za sebe in svoje družinske člane rojstne in krstne liste poročeni pa poleg teh tudi poročne liste ter vedovi in vdove tudi še mrljske liste svoje pokojne druge družinske knjižice in rojstni ali krstni listi ki niso opremljeni s številko matičnega zapisa ne služijo namenu. Prizadejati naj si takoj priprave druge listine pri svojem županem uradu. Dokumenti ki so potrebni za ta namen so po čl. 36. določb za uveljeb in vodenje registra prebivalstva prosti takse.

Lutkovne predstave GILL-a

Ljubljana, 27. januarja
V četrtek 22. t. m. in v soboto 24. t. m. je lutkovno gledališče GILL-a v Ljubljani priredilo dve popoldanski predstavi za učenje ljudskih šol. Na programu je bila igra »Janko in Metka«, ki je tudi to

Gospodarstvo

Davčne določbe iz pravilnika k proračunu Ljubljanske mestne občine

Uvozninska tarifa

V večerajšnji številki smo objavili nove postavke trošarinskih tarif v Ljubljani. V naslednjem prinašamo še spremembe v nov: tarifi za mestno uvoznino. Postavke uvozninske tarife so številčno ostale nespremenjene, le da se dosejani zneski v d'narjih odsej računajo v lirah. Pri uvoznini, ki se pobira po vrednosti na umerno zobovje, zobotehnične instrumente in zobotehnični material in pri uvoznini na električne in plinske aparate, na likalnice in slične aparate ter na električne svetilke in lestenice, pa se stopnja uvoznine poviša od 3 na 5%.

Pripombe k trošarinski in uvozninski tarifi

Za vse predmete, ki se uvažajo v prosta skladišča in se pozneje izvažajo, razen za blago namenjeno potrošnji v mestu in za blago prepeljano iz enega v drugo skladišče, se pobira kontrolna pristojbina 1 lire za 100 kg oziroma litrov (dosej 0,38 lire). Črtana je postavka 1b, po kateri se je dosej za pivo, ki se uvažava v mesto, plačalo 0,05 din za liter. Za uvoženo ali v Ljubljani pridobljeno svežo in prekajeno meso, za uvoženo mesne izdelke in slanino, se plača dodatna trošarina 1 lire za kg (dosej 0,57 lire), za užito živalsko mast pa 0,60 lire za kg (dosej 0,38 lire). Teh zneskov ne na plača, kdor plača oglednino po čl. 53 pravilnika.

Odstotne postavke, ki se tčjejo povračil in podaljšanja bolet so ostale nespremenjene. Za tranzitno blago se pobira pristojbina 1 lire za 100 kg (dosej 0,38 lire), za spremljanje tranzitnega blaga pa se plača v dnevnem času 15 lir (dosej 5,70 lire), v nočnem času pa 30 lir (dosej 11,40 lire).

Odstotne postavke za usušek pri vinu so ostale nespremenjene. Dodana pa je določba, da se usušek za vinski mošt, ki ga uvažajo lastniki prostih skladišč, priznava po § 65. uredbi o mestni trošarini. Tudi količine vina in žganja, ki ga smejo vinogradniki uvoziti iz lastnega vinograda brez trošarine so ostale nespremenjene. Ostale so nespremenjene določbe o povračilu trošarine veletrgovcem, ki se v pretežni meri pečajo s trgovino na debelo in blago izvažajo z mestnega ozemlja. V takih primerih se sme povrniti del preko 7600 lir v proračunskem letu plačane uvoznine.

Razlika med dosejano in novo trošarinsko stopnjo za pivo se pobere na vse količine piva, na katere je bila plačana trošarina po stari stopnji, pa pivo 1. januarja t. l. ni bilo potrošeno. Pravtako se pobere znesek zvišane trošarine na zaloge ruma, vinskega destilata in likerjev, na zaloge špirta in žganja vseh vrst in na zaloge vina, ki se ugotovijo, tudi pri tčileh na drobno. Spremembe v uredbi o mestni trošarini.

Odsej je treba prijaviti za uvoz trošarinskih predmetov podatki na uradnih tiskovinah, če znaša ustreznna trošarina preko 300 lir (dosej 190 lir), najmanjši

Seznam nemških optantov iz inozemstva

V »Službenem listu« z dne 21. t. m. je objavljen, kakor smo že poročali, še en seznam nemških optantov, rojenih ali pristojnih v Ljubljansko pokrajino, z bivališčem izven Ljubljanske pokrajine (v oklepajih starost in rojstni kraj):

Bied: Jekler-Tometz Metod (29, Trst); Stalzer Viktor (21, Rajhenav); Edvard (19, Rajhenav); Stiglitz Oto (39, Dunaj); Ivanka roj. Rakowetz (32, Ljubljana); Veronika (10), Eva (9).
Kannik: Klobitschauer Maks (44, Ljubljana); Valj roj. Kirchschiager (32, Amerika); Magdalena (8), Fric (1).
Kranj: Wittrech Jožef (23, Kočevska Reka); Stalzer Franc (27, Mahovnik); Zdravitsch Friderik (20, Kočevje); Loschin Jožef (26, Kočevje); Bisjak Jožefa (14, Ljubljana); Rozalija (14), Albert (17); Tschinkel Janez (21, Koprivnik); Trischler Jožef (29, Obrovac). — **Orehok** pri Kranju: Peitler Oto (34, Domžale); Franc (40, Gradec); Pavia roj. Leskovec (46, Planina); Irena (18), Marcel (17), Alma (16); Stalzer Marija (39, Livold); Marija (21, Kočevje).

Celje: Dejak Emil (35, Ljubljana); Pavla roj. Podhajsky (36, Dunaj); Aleksa (6); Maier roj. Ahlfeld Ingeborg (24, Ljubljana). — **Šoštanj:** Hrowath Karolina (51, Šoštanj).

Mengeš: Pittschel Vincenc (44, Maribor); Julija roj. Lorentschtisch (39, St. Jurij); Vincenc (17, Turjak); Franc (10), Greta (9), Avgust (19), Herle Friderik (56, Morava); Jera roj. Jahn (49, Magdeburg). — **Domžale:** Deschmann Elza (25, Ljubljana).

Zagreb: Schematsch por. Sterbenz Francška (35, Rajndol); Ingomar (3); Mošče por. Valenta Vera (64, Ljubljana); Walland Jožef (34, Ljubljana); Stojka roj. Bizic (33, Bosanska Dubica).

Beograd: Damisch Jožef (29, Novo mesto); Emilija roj. Weranitsch (31, Dunaj); Ingeborg (1); Breznikar Anton (52, Reka); Karolina roj. Bresowschek (45, Madžarska); Cerne Erik (52, Ljubljana); Elza roj. Nitsch (40, Ilir. Bistrica); Papier por. Godez Franciška (40, Skofja Loka); Frida (14), Hedvika (6), Pia (15), Roza (21); Kleinmayer Feliks (56, Kannik); Adolfina roj. Mirsch (58, Koloredor); Marn Jožef (40, Dunaj); Franciška roj. Dobaj (37, Maribor); Emilija (18); Anton (3); Schmidinger Friderik (56, Kannik); Larisa roj. Barsova (41, Perislavl); Tatjana (20, Ljubljana); Helena (14); Peter (18); Frach Valdemar (36, Ptuj); Ivana roj. Tuhler (28, Ljubljana); Vladoška (7, Split); Mekintz Viktor (48, Ljubljana); Ruzalija roj. Stanzer (20, Ljubljana); Stampf

pot kakor že prej doživela pri mladini največji uspeh, saj so se otroci živahno zanimali za oba glavna junaka igrice.

V četrtek 29. t. m. bo lutkovno gledališče GILL-a priredilo novo predstavo in bo to pot na programu igra »Miškoline«, zabavna spevoigra, v kateri nastopa mišja družinca.

znesek trošarine pa je 0,20 lire (dosej 0,50 din). Prosto skladišče se sme podeliti stranki, ki ima povprečno v zalogi toliko blaga s trošarinsko stopnjo od 0,20 lire navzgor, da znaša trošarina na to blago 4000 lir, za trošarinsko blago, na katero znaša trošarinska stopnja pod 0,20 lire, pa nad 2000 lir. Za predmete, za katere znaša trošarinska stopnja manj, kakor 0,05 lire, se prosto sklad šče ne more podeliti, pač pa odsej za vse vrste svežega sadja (dosej samo za jabolka, hruške, pomaranče in limone).

Kadar zahteva lastnik prostega skladišča od trošarinskih organov delo izven rednega uradnega časa, plača trošarinsko mu odsej pristojbino 10 lir (dosej 3,80 lire). Pravtako mora proizvajalec, ki je pod trošarinsko kontrolo glede porabe surovin, plačati za izredno delo trošarinskega organa izven rednega uradnega časa po 10 lir za vsako začeto uro.

Proizvajalec alkoholnih pijač, ki začne delo brez prijave trošarinskim oblastem se kaznuje po § 125 uredbi (dosej prvokrat s 500 din, v ponovnem primeru pa s 1000 din). Mestna trošarina se povrača le, če znesek presega 5 lir.

Ostale določbe proračunskega pravilnika.

Pristojbina za prevoz z reševalnim avtom znaša v mestu 30 lir izven mesta pa še za vsak prijeti kilometer 3,50 lire.

Klavišne pristojbine so določene takole: za veliko govedo 125 lir (dosej 51,30 lire), za malo govedo 80 lir (34,20 lire), za prašiče nad 100 kg 100 lir (dosej 33,40 lire), za manjše prašiče 50 lir (dosej 19), za odojke do 10 kg 10 lir (3,80), za teleta 35 lir (15,50), za odraslo drobnico po 20 lir (9,50), za malo drobnico po 5 lir (1,90), za konje pa po 70 lir (26,60). Ostali so dosejani odstotni popusti.

Za ogled uvoženega mesa, mesnih izdelkov, s'anine, rib in perutnine se plača 1 lro za kg (dosej 0,57 lire), za nečiščeno drobovino 0,50 lire (dosej 0,28) in za živalsko mast (0,60 lire (dosej 0,38). Povišane so tudi postavke za hlevnino tehtnino, najemno pristojbino od celice in za dnevne najemnine v klavnicah. Cena umetnemu ledu je določena na 2 lri (dosej 1,14 lire), za dovoz in odvoz vagona živine in mesa pa 100 lir (dosej 64,40 lire). Pristojbina v korist občinskemu veterinarskemu skladu so ostale nespremenjene in so preračunane v lire.

Konjaške pristojbine so na novo določene. Hranarina za oskrbo psa na opazovanju ali za uletega psa znaša dnevno 5 lir (dosej 2,28), odkupnina pa znaša 11,50 lire (dosej 11,40).

Občinske pristojbine za ogled mrlincev niso b'stveno zvišane, temveč so le zaožrožene, prav tako pokopališke takse na dravelskem pokopališču.

Občinske gradbene takse so preračunane v lirsko valuto po uradnem tečaju. Nespremenjene je ostala tudi občinska taksa aza pospeševanje gradbenega razvoja mest, ki je določena v obliki odstotne doklade na zgradarino.

Karel (47, Ljubljana), Ana roj. Auersperg (40, Ljubljana); Schweiger Avgust (41, Ljubljana), Ana roj. Berger (41, Madžarska), Adolf (4).

Smederevo: Koprivec por. Samsa Ana (35, Amerika), Silva (14, Ljubljana); Anton (11), Rajmund (9); Jantscher Viljem (28, Ljubljana), Katarina roj. Kašič (32, Zenica), Nada (13), Tomaž (5), Dragana (3).

Jagodina: Tornago Janez (53, Ljubljana), Margareta roj. Medved (55, Ljubljana).

Upniki navedenih oseb morajo do 4. februarja prijaviti svoje terjatve. Pobotnemu uradu za dolgove in terjatve v Ljubljani, Stari trg 34.

Gospodarske vesti

— **Osnova za finance v Italiji.** Iz Rima poročajo, da je finančni minister nedavno napovedal, da bodo po zgledu že izdanih osnovnih načel za delo (Carta del Lavoro) in za šolstvo (Carta della Scuola) izdane osnovne smernice za ureditev javnih financ (Carta della Finanza). Predelalo se se pričela po nalogu Duceja že pred enim letom. Te osnovne smernice izdeluje poseben odbor, v katerem so predstavniki novčanične banke, bančne in zavarovalne stroke, znanstveniki in predstavniki ki vrhovnih gospodarskih organizacij. Kakor ostali dve »kartici« tudi ta finančna osnova ne bo imela značaja zakona oziroma uredbi, temveč bo predstavljala programsko izjavo o metodah in osnovah fašističnega finančnega gospodarstva. Več nego dvajsetletne izkušnje na tem področju, polne valutnih, kreditnih bančnih in drugih reform, nudijo temelj za to osnovo, ki bo dala smernice za vse javno finančno poslovanje po načelih korporativnega fašizma in bo v bodoče pravni izvor za praktične norme.

— **Pred potekom roka za likvidacijo premoženja na ozemlju bivše Jugoslavije,** ki je priključeno Nemčiji. Ob koncu decembra smo objavili vsebino razglasa Visokega komisarja za Ljubljansko pokrajino glede likvidacije premoženja na štajerskem in gorenjskem. Na Ozemlju, ki je bilo priključeno Nemčiji, so pooblaščen likvidirati svoja premoženja vsi Slovenci, ki so lani 1. aprila b'vali na ozemlju Ljubljanske pokrajine in na ostalem ozemlju bivše Jugoslavije, priključnem Italiji, in oni Slovenci, ki so se tu rodili in so bili lani 1. aprila sme pristojni, pa so se pred 10. decembrom 1941 preselili v Italijo iz pokrajine, priključnih Nemčiji. Rok za vlaganje izjav za likvidacijo kremoženja bo potekel 30. t. m. Zato se opozarjajo zamudniki, da vsaj do tega roka vložijo izjave pri Visokem komisarjatu Ljubljanske pokrajine v dveh ena-

kih izvodih, s potrdilom župana občine, kjer prebivajo, o točnosti prijavljenih osebnih podatkov.

— **Trboveljska premogokopna družba** je otvorila premogovnik na Hrvaškem. Iz Zagreba poročajo, da je Trboveljska premogokopna družba, podružnica v Zagrebu, otvorila premogovnik v Spikovski pri Zaboku, kjer so pričeli pridobivati dober lignit.

— **Nova izvozna in uvozna družba v Zagrebu.** Na iniciativo Hrvatske udružene banke v Zagrebu je bila ustanovljena družba »Intex«, izvozna in uvozna d. d. z glavnico 3 milijonov kun.

— **Racioniranje sladkorja na Hrvaškem.** Na Hrvaškem je bil znižan obrok sladkorja, ki se dozi odsej na sladkorne karte, in sicer od 1 na 1/2 kg na mesec.

— **Znižanje diskonta v Srbiji.** V zvezi z novo ureditvijo obrestne mere pri denarnih zavodih je srbska Narodna banka za laia obrestno mero za eskont menic od 3 na 4 %, lombardno obrestno mero pa od 6 na 5 %.

— **Odkup žita v Srbiji.** Žitna centra v Beogradu je objavila, la sta za odkup pšenice in koruze v Srbiji pooblašeni le dve ustanovi, in sicer Direkcija za prehrano (Dir.) in Glavni savez srbskih zadrug v Beogradu. V Banatu pa je pooblašena za nakup zadruga organizacija Agrarija v Velikem Bečkereku.

— **Pred skorajšno obnovo železniškega prometa med Turčijo in Evropo.** Iz Carigrada poročajo, da je turška železniška uprava že zgradila most preko reke Marice pri Arbi ob turško-bolgarski meji, ki je bil lani v aprilu porušen. Most, ki je docela na novo zgrajen, bo v kratkem izročen prometu, s čimer bo napravljen prvi korak za zopetno vzpostavitev železniškega prometa med Turčijo in Evropo. Na tej progi pa je treba obnoviti še drug manjši most, vendar je verjetno, da bo ta drugi most obnovljen do konca marca, nakar se bo lahko pričel redni železniški promet med Turčijo in Evropo, kar bo važno tako za Turčijo, kakor tudi za srednjeevropske države. Dograditev prvega velikega mostu preko Marice bo sedaj omogočila dovoz materiala za obnovo drugega mostu. Zankrat se promet vrši tako, da se blago preklada na tovrne avtomobile in se prevažna med turško postajo Babasski in bolgarsko postajo Svilengrad. V kratkem pa bo vzpostavljena še druga začasna železniška zveza s Turčijo, in sicer iz Evrope do Soluna in od tod po trakijski železnici do Dedeagača in naprej do Kuleli Burgasa, kjer je trakijska železnica priključena na glavno progo Carigrad-Svilengrad. Praga Dedeagač - Kuleli Burgas je bila prav tako močno poškodovana in so jo nedavno izročili prometu.

Dogoni klavne živine

Prehranjevalni zavod Visokega Komisariata za Ljubljansko pokrajino priredi v prihodnjem tednu te-le dogone za klavno živino:

Dne 3. februarja 1942 v Metliki za rovedo in prašiče.

Dne 3. februarja 1942 v R'bnici za govedo in prašiče.

Dne 3. februarja 1942 v Trebnjem za govedo in prašiče.

Dne 4. februarja 1942 v Ljubljani za govedo in prašiče.

Protiletalska zaščita in živalski vrtovi

Ljubko prijateljstvo v burni vojni dobi

V vojni so možna številna raznovrstna opažanja, ki izredno poslužijo znanstvenikom pri njihovih raziskovanjih. V nemških listih čitamo, kako vpliva obrambno streljanje pri letalskih napadih na živalstvo. Vsa večja nemška mesta imajo zelo lepo urejene živalske vrte. Največji je seveda v Berlinu, kjer se cel del mesta imenuje po njem. Tu so bila izvršena najzanimivejša opazovanja, saj je bilo treba izvršiti tudi potrebne varnostne ukrepe, da ne bi divje živali kakorkoli pobežale. Opažanja so naslednja:

Uprave velikih živalskih vrtov so si seveda že takoj ob pričetku vojne zastavile vprašanje, kakšne nepredvidene dogodke lahko povzročijo letalski alarm ali celo še letalski napad pri živalih, ki so v varstvu čuvavcev. »Sirena« glasnik nemške države zveze za letalsko zaščito, je pojasnil, da strah ob tuljenju siren in tudi pri najhujšem obrambnem ognju ni tako velik, kakor se je izprva sodilo.

Najbolj plašne živali — antilope in druge vrste jelenjadi — ki se sicer pri vsakem nenadnem šumu močno prestrašijo, so bile spravljene v maršje notranje hleve, kjer se počutijo na varnem. Na roparske živali pa tudi najhujši letalski alarm ne napravi nobenega vtisa. Tudi sloni ostanejo mirni. Čuvaji imajo ostre klešče, da lahko ob neposredni nevarnosti presekajo

verige, s katerimi so sloni priklenjeni, narkar se živali lahko podajo na svoboden travnik, od koder pa ni mogoče pobežati, ker je ves prostor obdan z globokim jarkom. Vobče je vse storjeno, da varne živali ne morejo pobežati. Vsi čuvaji so primerno oboroženi in imajo nalog, da vsako nevarno žival brez nadaljnega ustreli-

Živali iz tropičnih pokrajin v berlinskem Zou

Jubilej Društva hišnih posestnikov Pred kratkim je poteklo 25 let, odkar ga uspešno vodi g. Ivan Frelj

Ljubljana, 27. januarja

Pod okriljem Prvega društva hišnih posestnikov v Ljubljani, se je v soboto vršil pri Bankotu častni večer, na katerem so predstavniki naše hišne posesti izrazili zahvalo in priznanje svojem vodji, g. Ivanu Frelju, ki že 25 let z uspehom vodi društvo kot predsednik. Pred zbrano družbo je podpredsednik, tiskarnar g. Makso Hrovatin, pozdravil jublanta ter očrtal lelo, ki ga je opravil, odkar je bil prav na Miklavžev večer leta 1916. Izvoljen za predsednika, do danes, nato pa se mu je predsednik v igrenih besedah zahvalil za poštastive ter z živo besedo očrtal delo in napore teh 25 let.

Ko je predsednik Frelj takrat stopil na čelo društva, je stelo komaj 180 članov. Pod njegovim vodstvom pa se je organizacija izvalno razgibala, delo in doseženi uspehi so privlačili zmerom nove hišne posestnike v njen krog in tako se je število članov kmalu povečalo na 1700. Razen načelnega, strokovnega prizadevanja je bilo kajpak treba za to tudi mnogo drugega, živčnega dela in predsednik se je rade volje žrtvoval, da je člane zbral ob svojem prostem času kar od hiše do hiše. Takrat so hišni posestniki imeli svoji stanovski organizaciji samo v Ljubljani in Mariboru, na predsednikovo pobudo pa so se kmalu začeli organizirati še v drugih večjih krajih, tako da

je pred pričetkom vojne delovalo že 21 društvo. Leta 1920. so se krajevne organizacije strnile v Zvezo hišnih posestnikov, ki je v priznanje za njegovo vlogo in delo takoj na začetku izvolila g. Frelja za svojega predsednika, ter je ostal na tem mestu do danes. V zvezi s to organizacijo je predsednik ustanovil tudi stanovsko glasilo hišnih posestnikov »Moj dom«.

Med najvažnejše uspehe, za katere gre prvenstvena zasluga jublantu, štejejo hišni posestniki pač odpravo stanovanjske zaščite, ki je po prejšnji svetovni vojni odprla nove možnosti gospodarskega razvoja in je dala pobudo za živahno gradbeno delavnost. Jublantu je sodeloval na n. št. 6 mednarodnih stanovskih zborovanjih in je bil dvakrat član mestnega sveta ljubljanskega, v katerem se je z neumorno svojo energijo zavzemal zlasti za znižanje davčnih bremen. To njegovo prizadevanje je bilo pač tudi najširši javnosti v korist, saj je mogoče samo pri nizkih davčnih ohraniti najemnine na širšem prebivalstvu dostopni višini. Njegovemu osebnemu prizadevanju gre tudi zahvala, da je Ljubljana po dolgi borbi loselega znižanje državnega davka na 38,76% in se na ta način izenčila z vsemi drugimi kraji Slovenije. — Večer pri Bankotu je potekel v duhu lepe enotnosti in tovarištva. G. Ivanu Frelju ob pomembnem prazniku njegovega stanovskega dela tudi naše iskrene čestitke!

Cenik za zelenjavo in sadje št. 9 veljaven od 28. januarja 1942-XX

Visoki Komisar za Ljubljansko pokrajino določa na podlagi svoje navedbe št. 17 z dne 9. maja 1941-XIX naslednje cene v prodaji pri proizvajalcu ter pri trgovcu na debelo in drobno. Cene, ki so maksimalne, določajo v kategorični obliki mejo, za katero se morajo cene dejansko gibati pri kmetu oziroma pri trgovcih. Iz tega sledi, da je pač mogoče prodajati nižje, nikakor pa ne višje kakor po odrejeni ceni.

(Prva številka pomenijo ceno za kilogram blaga v trgovini na debelo, druga pa ceno za kilogram blaga v trgovini na drobno.)

Cesen 8.10 — 9.10, korenje (rdeči korenček) 3.25 — 3.65 karfjola 3.75 — 4.35 čebula 2.80 — 3.30 solata (endivija, bobača n. navadna) 3.65 — 4.65, radič 6.90 — 7.40, zelena (glavice) 3.65 — 4.05, spinat 4.70 — 5.10, pomaranče I. skupine (Moro-Tarocco) 1. vrste (2. vrste) 6.03 (5.30) — 7.05 (6.15), pomaranče II. skupine (Sanguino-Sanguinella) 1. vrste (2. vrste) 5.20 (4.70) — 6.10 (5.50), pomaranče III. skupine (Biondo) 1. vrsta (2. vrsta) 4.80 (4.45) — 5.70 (5.15), fige suhe v celofanu 9.90 — 10.95 fige suhe v košarici 9.10 — 10.50, limone za komad I. vrste (15 cm obsega: 0.45 — 0.50 limone za komad II. vrste (pod 15 cm) 0.40 — 0.45, jabolka I. vrste 5.95 — 6.85 jabolka II. vrste 5.35 — 6.15 mandarini I. vrste 4.85 — 5.65, mandarini II. vrste 4.45 — 5.10, marelice I. vrste 6.20 — 7.75 orehi Sorento 13.45 — 15.45, orehi italijanski navadni

11.50 — 12.20, krompir domač (pri kmetu) 1 — 1.30, krompir za seme »Bintje« (pri kmetu) 1.50, krompir za seme ostalih vrst pri kmetu 1.30.

Opombe:

1. Jabolka I. vrste so: Parmen, renet, ke, champagne, Grafensteiner, Deliziose, Morgenduft, Jonatan, Wagner, Star, Imperatore, Abbonanza, Sergente, Annurche. — 2. Pri označbi cen je pristaviti tudi vrsto blaga po kakovosti. Trgovci na debelo morajo izročiti kupcem račun z označbo blaga vrste in enotne cene ter morajo tudi kupcu zahtevati tak račun. — Ta cenik mora biti izvešen v prodajnih prostorih na dobro videnem mestu in velja — izjemski domači krompir — le za uvoženo blago. Razume se brez tare. 4. Za domačo zelenjavo in sadje v Ljubljani v trgovini na drobno pa veljajo najvišje cene tedenskega mestnega tržnega cenika. — 5. Okrajna načelstva lahko določijo še nižje cene od zgoraj navedenih, vsako zvišanje pa mora biti predhodno odobreno od Visokega komisariata — 6. Kršitelji tega cenika se kaznujejo po uredbi o cenah z dne 12. marca 1941 M. s. št. 358 in ostalih zakonitih predpisih.

Ljubljana, dne 26. januarja 1942-XX.

Visoki Komisar: Emilio Grazioli.

Obnovite naročnino!

jo, če ne bi bilo mogoče preprečiti pobege. Toda v glavnem zadostuje že čuvajeva prisotnost. Čim začne čuvaj mirno prigravljati svojim varovancem, se pomirijo.

V akvariju se krododili in aligatorji obnašajo precej razburjeno, toda ne toliko iz strahu, kakor iz jeze, katere jih popade tudi tedaj, če se zgodi kakršenkoli ropot. Docela neobčutne za vsakršen grom in šum so orjaške kače. Te so namreč gluhe.

Planinska divjad, kozorogi in poleg teh tudi drobnica zaslujejo ob letalskih napadih nevarnost. Plašno pobežajo na najvišje vrhove umetnih skal v svojih velikih ogradah. Morski Levi in morski psi pobežajo ob hrumu protiletalskega topništva v svoj element, v vodo.

V splošnem preseneča, da tropične živali niso preveč razburjene od hruma ob letalskem napadu. To presenetljivo dejstvo si razlagajo znanstveniki s tem, da so živali iz tropičnih pokrajin navajene najhujših neviht. Kar se je mladicev skotilo v živalskem vrtu, so sicer malce bolj občutljivi, vendar pa nanje pomirjujoče vpliva brezskrbnost »sorodnikov«.

Najhujša izjema je početje opic. Kadar se prične streljanje, se razvije v bivališču opic pravcati sopljič teater. Ob prvih streljih so opice še mirne in zaskrbljene. Ždijo po koteh. Ko pa postaja ropot le hujši in hujši, začno vpiti in kričati in bežijo kakor nore po svojem bivališču. Nekatere se skrivajo skrajno bojazljivo in kar trepetajo dokler ne preneha streljanje. Močno razburjenje opic ima za čuvaje precej neželjene posledice: groza in strah namreč zelo močno vplivata na opičje črevesje — in čiščenje velike opičje kletke ni malenkost!

Končno se razume po sebi, da je pri vsakem živalskem vrtu storjeno vse potrebno, da se naglo in učinkovito zadušijo ogenj, čim bi se pojavil v območju živalskega vrta.

Zdravstvena avtokolona v gluho-nemnici

Ljubljana, 27. januarja

Za pretekli torek je bil najavljen v gluho-nemnici obisk zdravstvene avtokolone notranjega ministrstva pod vodstvom zdravnika dr. cav. Aljo Duceja, zdravstvenega šefa za ljubljansko pokrajino. Ze v jutranjem mraku sta zapeljala dva orjaška avtomobila pred dvoršni vhod v zavod in že po svoji dostojanstveni zunanjosti vzbudila napeto pozornost. V zavodu samem pa s.a. bli pripravljene dve šolski sobi za letni pregled gojencev, ki ga je bilo treba najprej opraviti. V malh skupinah so nato skupaj odšli v prvi sanitetni avtomobil, kjer jih je temeljito pregledal ren-geniolog, za njim pa otolaringolog. Od tu so krenili v drug. avtomobil k okulistu in k zobozdravniku.

Učiteljstvo, ki je spremljalo gojence na pregledu, ni bilo malo presenečeno nad vzvono sanitarno opremo in obih električno ogrevanih vozovih, ne manj pa tudi na izredno uslužnostjo poslojucov zdravnikov-specialistov. Dasi so imeli gg. zdravniki od pozne popoldanske ure napetganega posla, ki je pri naših otrocih še posebno naporen, so do kraja vzorjali v »nuznem delu in radevolje uajali učeitvstvo potrebna pojasmia, kakor tudi razna navodila na podlagi svojih opazovanj. Z enako vnamo je vzorjal od konca pregleda tudi volja kolone direktor dr. Duce, ki so ga naši otroci očtiti »zredno zanimali. Da so pokazale vo ljubeznivost do ten gluho-nemnih revčkov tudi zdravnikom dosejene zaščitne sestre, skoraj ni treba še posebej omenjati. Skratka, takih obiskov bi si še večkrat želeli v zavodu, zlasti pa pogostejših otolaringoloških in rentgenoloških pregledov, ki ti učiteljstvu sprito otežkočenega sporazumevanja z gojenci pomagali razrešiti na.s.k.a.ko tero tajno. Sicer pa, kakor nam je bilo objubiljeno, to tudi ni bil zadnji obisk te prekrisne sanitarne institucije na zavodu. Pregleu bo namreč sledilo tudi zdravljenje tistih otrok, pri katerih so bile zabeležene kake anomalije. Ta namera pa zasluži, da jo še posebno hvaležno podčrtamo.

Iz Dolenjskih Toplic

Dolenjske Toplice, 27. januarja.

Zadnje dni je bil tudi pri nas oster mraz. Toplomer je kazal kar 30 stopinj pod ničlo in je drzve pokalo od mraza. Kar koli ni imelo zunaj opravka, se je stiskalo okoli tople peči. Sobe potrebujejo precej kuriva in se kar ne dajo pregrejeti. Mladine pa mraz ne moti, da ne bi uživala. la zimskega veselja s smukanjem in drsa. njem. Vse, kar ima smučti, se smuča ali pa sanko. Po sosednjih kočevskih hribih je najprej mraz pojenjal. Ostra zima je dobrodčila porabnikom ledu, da so napolnili ledenice z ledom, ki ga prej ni bilo. Čebelarstvo društvo je imelo v nedeljo 25. t. m. svoj redni letni občni zbor v osnovni šoli v Toplicah število članov se je v zadnjem času nekaj znižalo, ker so Kočevjarji odšli v Nemčijo. Je pa v zadnjem času pristo-pilo spet nekaj prej nevladenjih čebelarjev, ker dobe pitajni sladkor le organizirani čebelarji. Delo podružnice je bilo zelo živahno. Večina čebelarji za najprimernejšimi A. 2. panji Ker je lansko jesen ajda skoraj popolnoma odpovedala, so na ročili čebelarji pitajni sladkor, katerega so okoli 1000 kg prejeli že v jeseni za jesensko pitanje, toliko ga bodi pa še dobili

Naše gledališče

DRAMA

Sreda, 28. jan., ob 17.: »Lepa pustolovščina«. Red Sreda.
Četrtek, 29. jan.: ob 17.: »Lepa pustolovščina«. Red A.
Petek, 30. jan.: ob 15.: Boter Andraž. Izven. Dijska predstava. Zelo znižane cene.

Danes ob 17. uri bo za abonente reda Sreda uprizoritev »Lepa pustolovščina«, francoske salonske komedije, ki so jo napisali Callavet, Fiera in Rey. Po svojem značaju je tipična salonska igra z močno podčrtanim družabnim okoljem. V njej gre za mlado nevesto, ki vztraja preko družabnih predsodkov in ozirov pri svojem pravem čustvovanju. Situacijska komika in lahkotni, prijetni dialogi, ki so značilni za te vrste igre, so odskočno učinkovito izpeljani. Delo je zaznamovalo živahen uspeh. Igrajo: Levartjeva Kraljeva, V. Skrbnišek, Nakrst, Gabrijelečeva, Drenovec, Nablodka, Košuta, Lipah, Raztresen, Presetnik, Blaž, Košič Starčeva, J. Boltarjeva in Remčeva. Režiser J. Kovič.

Naš domači pisatelj Jože Vombberger je orisal v svoji tridejanski komediji »Voda«, ki jo bodo igrali v četrtek ob 17. uri za abonente reda A. izrez iz našega podeželskega življenja ter pokazal na izredno zabaven način zdrahe in prizadevanje vaščanov, da bi dobili vodovod. Delo je nekoliko satiričnega značaja, v njem so izvrstno karakterizirane nekatere značilne poteze kmečkega mišljenja in čustvovanja. Režiser Milan Skrbnišek.

Dijska predstava Držičeve komedije »Boter Andraž« bo v petek ob 15. uri po zelo znižanih cenah. Delo je bilo napisano v 16. stoletju. V priredbi in prevodu prof. Rupla, ki je prenesel besedilo v starinsko slovenščino, žanje igra na našem odru velik uspeh. Režiser in inscenator inž. arh. B. Stupica.

OPERA

Sreda, 28. jan.: ob 17.: Madame Butterfly. Red B.
Četrtek, 29. jan.: ob 17.: Ples v Operi. Opereta. Red Četrtek.
Petek, 30. jan.: ob 17.: Don Pasquale. Premiera. Red Premierski.

Nove spremembe v opernem repertoarju so posledica obolenosti Betetta Heybalove, Golobove, Polajnarjeve in Ivančičeve. Glede na to, sporoča uprava Narodnega gledališča, je bilo treba prezasteti v raznih operah odgovarjajoče partije. Uprava gledališča prosi občinstvo, predvsem pa abonente, da upoštevajo te nenavadne težave, ki so preprečile redni potek sporeda.

Ivanka Ribičeva bo pela naslovno partijo v Puccinijevi operi »Madame Butterfly«. Predstava bo drveli ob 17. za red B. Izredni pevski in igralški napredek te pevke in dejstvo, da je nastopila že pred nekaj leti v tej partiji v kateri se je z uspehom uveljavila, obeta, da bo njen letošnji nastop v znamenju njene odrske zrelosti dal zanimivo predstavo. Razen nje bosta prezasedeni partiji Suzuki, katero bo pela prvič letos Nuša Spanova in Kate, ki jo bo podala Štefica Poličeva. V glavnih moških partijah: Franci — Pinkerton, Janko — Sharpless, nadalje sodelujejo: Sladoljev, Lupša, Dolničar, Gregorin in Škabar. Dirigent Štrifot.

»Don Pasquale« je Donizettijeva komična opera v treh dejanjih. Delo je doživelo svojo krstno predstavo pred 99 leti v Parizu v Teatro Italiano. Donizetti je komponiral okrog 70 oper, vendar so se ohranile predvsem tri na svetovnem sporedu: »Lucia di Lammermoore« in dve komični operi: »Hči polka« in »Don Pasquale«. Letošnja nova uprizoritev, ki sta jo pripravila dirigent Niko Štrifot (čigar je tudi novi, odlični prevod) in režiser R. Primožič, bo nadvse zanimiva. Naslovno partijo bo kretal Julij Betetto, v glavnih partijah: Janko, Manoševski in Ivančičeva. V epizodni partiji notarja — Jelnikar.

Dne 2. februarja bo žrebanje nagrad, ki so razpisane v »Gledališkem koledarčku«. Kdor se nima vseh podpisov opernih in dramskih članov, katerih slike se nahajajo v koledarčku, naj jih pravočasno dobil. Lepo nagrade so vredne pozornosti. Koledarček je naprodaj za ceno 12 lir pri obeh gledaliških blagajnah.

MRAKOVNO GLEDALIŠČE

Franciškanska dvorana
Četrtek, 29. t. m. Elektra. Začetek ob 15.30
Jutrisna predstava je namenjena predvsem dijaštvu, ki mu je ob zelo znižanih cenah dana prilika, da se seznanj z grandiozno grško tragedijo.

SANJE

Mizar in brivec sta potovala skupaj po svetu in prišla nekega večera utrujena in lačna do borne krčme. Tu niso imeli drugega nego eno edino kokoš, ki sta si jo naročila za večerjo. Domača hič jo je začela skubiti.

»Kako bi bilo,« je dejal mizar, »če bi pred večerjo malo zaspala? Ena sama kokoš je premalo za nju obo. Čuj, takole stori!« Kdor izmed nju bo zdajle zaspal in lepše sanjal, tisti naj ima celo kokoš. Ali si zadovoljen?»

Brivec je bil zadovoljen, prav, kdor bo lepše sanjal, ta naj ima celo kokoš!
Oba sta legla na trdo ležišče. Mizar je hotel hitro zaspati — z leem proti steni. Brivec pa je bil preveč lačen in ni mogel odvrniti pogleda od kokoši na ognjišču.

Ko je bila kokoš pečena — mizar je med tem trdno zaspal in smrčal —, je brivec vstal in kokoš pojedel.

»Nu, prijatelj!« je rekel mizar, ko se je bil zbudil, »kako je s tobaj? Pripravljen svoje sanje!«

»Ne, tovariš! Ti povej prvi!«

»Dobro! Meni se je sanjalo, da je Bog spustil svilen lestev z nebes na zemljo, jaz pa sem stopal po njej navzgor. Pri vrstih so me sprejeli nebeški odposlanci in angeli ter mi na zlatih krožnikih in v srebrnih posodah ponujali vse mogoče slaščice in okusna jedila. Jaz pa nisem hotel ničesar vzeti, ker sem se bal, da ne bi pravočasno dospel do pečene kokoši.«

Mizar je nemirno gledal okrog sebe in iskal kokoš.

»Zaboga, dragi moj,« je dejal brivec, »si bil pač zelo nespameten, da nisi sprejel nebeških dobrot! Ko sem te videl stopati po svileni lestvi navzgor v nebesa, sem si mislil: Bog vendar ne bo pustil svojega po-božnega gosta lačnega! In sem pojedel kokoš.«

Odkod življenje

Znani nemški biološki publicist dr. Heinrich Frieling se je v nekem predavanju bavil z vprašanjem, odkod življenje. V uvodu je omenil obe poglavitni naziranja o tem vprašanju, materialistično in vitalistično. Vitalizem ima svoje končne korenine v Platonovi ideji in v Aristotelovih naukih ter uči, da obstoji neka posebna življenjska sila, ki loči živo od neživega, med tem ko smatra nasprotno naziranje, kakršno je zagovarjal n. pr. Dubois-Raymond, da so življenjski pojavi le pojavi presnove ter jih načelno ne moremo ločiti od anorganskih pojavov. Iz tega nauka ter iz darwinističnih premislekov se je razvila podimena prapsočetja.

Če primerjamo starost naše zemlje z dolžino enega dne, tedaj bi se pričela naša premienica ohlajevati šele ob 11.24, ob 15.14 bi bilo konec geološkega arhaika, ob 19.18 bi se začela doba kambrija. Tu nekje leži skrivnost življenjskega spločetja. Ob 21.39 bi se pojavili sesalec, ob 23.33 pa bi šele nastopil človek. Tako pozni pojav je življenje na naši zemlji. Naziranje o njegovem prvem nastopu so zelo različna. Helmholtz in drugi so menili, da so prišle življenjske klice z meteorji iz vesoljstva na zemljo. Arrhenius je trdil, da bi že lahko

svetlobni pritisk sam prenašal življenjsko klice skozi vesoljstvo. Haecklova doba je smatrala vprašanje praživali za jedro vprašanja o nastanku življenja. Amebe in bakterije so kot najenostavnejše oblike proglašali za početnice življenja, danes pa se nagibamo k temu, da so virusi nekakšna srednja stopnja med živo in neživo naravo. Virusi kažejo bistveno značilnost živih tvorov, namreč presnovo, obenem pa se lahko kristalizirajo kakor drugače le mrtva snov. To je dejansko najpreprostejša oblika življenja. A čeprav znajo današnji kemiki ustvariti še toliko molekulov beljakovine, ti molekuli vendarle niso živa bitja, kajti bitja so organizmi, organizirane tvorbe in oblike. Raznolikosti v naravi si ne moremo pojasniti samo s slučajnostmi podedovanja, marveč kaže vsak novi organ kakšnega bitja že od vsega početka stremljenje, da se prilagodi določenim svrhl. To stremljenje do smotnosti je prava značilnost vseh življenjskih dogajanj. Veliki razvoj v naravi sledi enotnemu načrtu, ki mu je krona človek. Na ta zadnji smoter vsega živega je usmerjen življenjski razvoj in nobena mehanistična teorija ni mogla do danes pojasniti tega načrtnega stremljenja.

Douglas Mac Arthur

Ena izmed zadnjih števil berlinskega tednika »Das Reich« podaja sledečo karakterizacijo vrhovnega poveljnika ameriških oboroženih sil v Vzhodni Aziji:

Douglas Mac Arthur, vrhovni poveljnik ameriških oboroženih sil v Vzhodni Aziji, je na Filipinih zapleten v zelo težak boj, ki se obrača vidno v japonsko korist. Ta obrat je bil za bivšega šefa ameriškega glavnega stana gotovo grenko presenečenje. Mnogi ljudje se bodo sedaj spomnili pogovora, ki ga je imel predsednik Filipinov, Quezon, 1. 1935, z Mac Arthuro. Na vprašanje, da-li je mogoče z vojsko domaćinov zavrniti vsak napad na otčijo, je Američan odgovoril: »O tem sem prepričan, če to vojsko vzgojim in organiziram.« Quezon je dejal: »Toda je vse dobro, vi ste moč, kakršnega si želim!« Tako je prišel Mac Arthur do svojega položaja, ki mu je 1. 1936. vrzel nazlov feldmaršala filipinske vojske.

Sirša javnost se je z Mac Arthuro seznanila po nekem potovanju, ki ga je 1. 1932. vodilo v evropske obrobne države, na evropski jugovzhod in do Ankare. Drugič se je njegovo ime imenovalo, ko je postal feldmaršal, kajti to je bil edini ameriški častnik s tem visokim naslovom. Črna bolj je postajal položaj na vzhodu napet, tem črše so potem navajali njegovo ime. V njegovem apartmanu v manilskem hotelu so se vršile konference z brodovnim šefom, admiralom Starkom, s šefom letalskih sil Breretonjem in tedanjim angleškim vrhovnim poveljnikom Brooke-Phantomom, ki so dvigali toliko prahu. Takrat se je zdelo, da se Mac Arthur noče zadovoljiti z vrhovnim zapovedništvom nad 125.000 mož filipinske vojske, temveč da hoče iz Manile napraviti nov Hongkong ali celo ameriški Singapur. Vsekako so padale tedaj velike besede.

Mac Arthur, ki nosi enajst inostranskih odlikovanj, izvira iz države Arkansas, kjer se je rodil v januarju 1880. Je vojak po poklicu. Kot pehotni polkovnik je prišel

med svetovno vojno z ameriškim ekspedicijskim zborom v Evropo in so ga postavili za štabnega šefa 42. divizije pri operacijah na Marni in Aisni. Bil je dvakrat ranjen, napredoval je do brigadnega generala in je v novembru 1918. prevzel pri Sedanu poveljstvo 42. ameriške divizije, s katero je prišel pozneje v Porenje. V aprilu 1919 se je vrnil spet v Zedinjene države, kjer je prevzel inspekcijo ameriške vojske akademije. Do svojega imenovanja za šefa glavnega stana 1930. je deloval na različnih mestih narodne garde in redne vojske. Od 1. 1932. se je bavil izključno z vzhodnimi vprašanji. Z ameriški politiki in guvernerji, ki so vladali na Filipinih, je imel mnogo težav. Zamerili so mu celo to, da se je znova poročil. Njegovo politiko so smatrali za samovoljno. Vojaška izobraz-

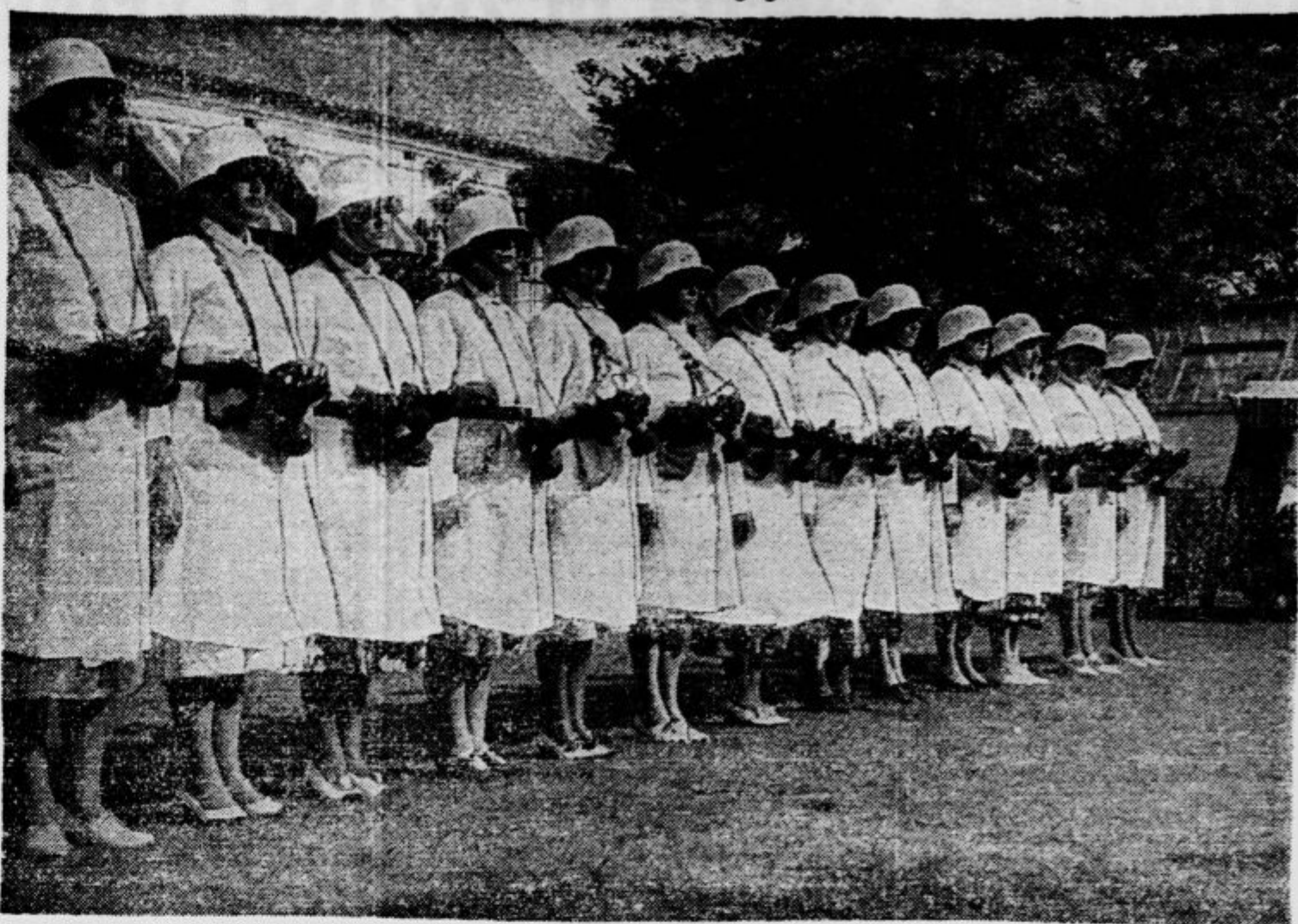
Kraljestvo gume

Dežela Johore na Malaki, kjer se vršijo sedaj odločilne borbe pred napadom Japoncev na Singapur, je širok sveta priločno znano, če po drugem ne, pa zavoljo neizmerne bogastva svojega sultana, ki velja za enega najbogatejših mož na svetu. O tem moču krožijo neštete anekdote, ki govore o njegovih prijateljskih odnosih, a tudi o preprih z njegovimi britskimi »protektorji«, tako da mu je zavoljo teh preprih zabranjen celo vstop do kraljevega dvora v Londonu. Mnogo so poročali svoječasnno tudi o tem, kako se je že 65 letni vladar poročil z mlado 25 letno Rumunko, ki je postala tako ena izmed številnih johorskih sultanov. Velikansko bogastvo tega naboba, ki ima navado, da poklanja svojim gostom pri sijajnih slavnostih na svojem dvoru cela imetja v podobi zlatih in srebrnih daril, izvira razen iz dediščin po njegovih prednikih tudi iz

ogromnih dohodkov, ki mu jih prinaša njegova dežela sama. Večji del johorskega ozemlja predstavlja nad vse rodovitne ravnice, kjer je v nasprotju z ostalimi ozemlji Malake le malo džungel, a tem več najrazličnejših nasadov. Prvoravno cestno gozdi voči v vseh smereh skozi neskočne nasade gumijevcev, a zgradili so ga z velikanskimi stroški, ker je bilo treba premagati nestalno, močvirnato ozemlje s širokimi betonskimi nasipi, ki so na desetine kilometrov daleč trdna podlaga modernih cest. Johore je v gospodarskem pogledu najvažnejša država Britske Malezije, saj se ponaša s tretjino vseh njenih nasadov gume. Celotni polotok ima 3.300.000 juter takšnih nasadov, a v samem Johoru jih je za 1.000.000 juter. Če pomislimo, da obstoje na izvoz gume visoke carine, si lahko predstavljamo sultanove dohodke iz teh carin, pa čeprav gre levi delež teh carin seveda v angleške blagajne.

Razen gume so glavni pridelek Johora ananasi, v nekem oziru pa gumi celo prednjačijo, kajti toda, ko ustvarjajo iz džungelskih in močvirnih ozemelj nove nasade, pričnejo najprej s pridelovanjem teh okusnih sadov. Izkušnje namreč uče, da ananasove rastline zemljo nekako očistijo in pripravijo za drugačno obdelavo, po nekoli letih imajo tam vsekako navado, da zamenjajo ananase z gumijevci, ker dajejo ti dragocenejši pridelek in ne izrabljajo zemlje v tolikšni meri. Na večji nasadi ananasov so v ostalem okrog prestolnice Johore Bahr, kjer uspeva tudi cvetoča industrija, ki se bavi s predelovanjem elastnega sadca in z njegovim razpošiljanjem po vsem svetu. Ta industrija je večinoma v rokah kitajskih podjetnikov. Toda Johore se ponaša tudi z neizmerim bogastvom vsakovrstnih rudnin, zlasti pirita, železa in boksita. Izkoriščanje tega bogastva je v prvi vrsti japonska zasluga. Kakšnih pet in dvajset let tega se je neki Japonec sprehajal po sijajnem botaničnem vrtu v Singapur, ki slovi po vsem Orientu zavoljo bogastva svojih

Ženske sodečije

Kakor v drugih deželah se šolajo ženske tudi na Danskem za pomožno službo, ki bi bila potrebna v primeru morebitnih letalskih napadov. Članice te pomožne službe nosijo belo uniformo, celo čelada je bela. Uniforma ni napačna, vsekako pa v ponoči zelo praktična.

rastlinskih vrst in zavoljo svoje skrbne urejenosti. Pri tem spreduhu je pritegnil Japončev zanimanje nenavadni izgled gramoza na poteh. Pobral je enega izmed kamnov in je takoj spoznal, da gre za pravi železov kršec. Pozanimal se je, odkod izvira in ko je zvedel, da ima Johore velikanske množine takšnega kamna, se je spravil takoj na delo. Trajalo je precej dolgo, preden je premagal vse ovire in mu je uspelo pridobiti si koncesijo za izkoriščanje pritvovih ležišč. Angleži so mu pri tem delali največje težave, toda johorski sultan, ki čuti neko posebno naklonjenost do Japoncev, ga je podpiral in tako je mogel moč čez leta poslati prve tovore pritvov rude v svojo domovino. Ta čas ozioroma tik pred vojno je johorski pirit zavzemal drugo mesto v proizvodnji te rude na Malaki in je kril to odstotkov japonske potrebe po piritu. Za Japonce pa so bili johorski pritvovi ručniki tem večjega pomena, ker so bili skoraj izključno v rokah japonskih državljanzov. Erako velik pomen je imel za Japonce tudi johorski boksit, ki je kril sedemdeset odstotkov njene potrebe in ga je v deželi toliko, da so ga tu in tam uporabljali celo kot prim. seveda v angleške blagajne.

Lahko si mislimo, da je Japonski sedaj iz vseh teh razlogov skrajno prietno, da ima malodane ves Johore v svojih rokah.

ZA SMEH IN KRATEK ČAS

»Gospodje porotniki,« je končal zagovornik svoj govor, »obtoženec se je morda pregrešil — toda bodite človeški, mislite na njegovega otroka, edinega otroka, in na njegovo staro mater, edino mater!«

Sodnik: »Ali je bil hud udarec, s katerim vas je obtoženec usekal po glavi?«

Tožitelj: »Da, tako hud, da sem se kar sesedel.«

Obtoženec: »Gospod sodnik, toda krive noge je imel že prej!«

A NEKDOTA

K Schopenhauerju je prišel mlad študent filozofije in ga vprašal, kaj mu svetuje: da-li se naj poroči ali pa nadaljuje svoje študije.

»Le mirno se poročite,« je odgovoril Schopenhauer.

»Toda tako pogo to je slišati o tem, da se možiki potem razočarajo, ker so njih izvoljenke vse drugačne, nego so si jih zamislili!« je menil študent.

»Nič za to,« je odvrnil Schopenhauer. »V tem primeru imate še vedno na podlagi svojih izkušenj možnost, da postanete dober filozof!«

V borbi z zimo

Mož iz posadke neke podmornice odpravlja debelo plast ledu, ki se je nabrala na njenem krovu.

Kulturni pregled

Giacomo Leopardi in Prešeren

V trudni samoti neprilagodljivega, s svojim časom in okoljem sprtega duha, v bolestitih neutešene duše in nikdar zdravega telesa, v vročem notranjem uporu zoper malike svojega časa je nastajala poezija enega največjih novostnih pesnikov Italije, Giacomo Leopardija. Bil je dve leti starejši od našega Prešerna. Prav kakor on je dosegel najpristnejše in najlepše pesniške tone v pesmi nesreče, v izpovedih svojega nemirnega in nezaupljivega srca, ki se ni moglo nikdar dobiti odzveči ne v žarkih ljubezni in ne v brezobzirnem uveljavljanju drugih strasti in druge moči, nego je bila strast študija ali moč domišljije. Prav kakor Prešeren je bil Leopardi postavljen na križpotje med klasično in romantično poetiko ter kakor on vdan predvsem tistem notranjemu glasu, ki ga je Prešeren tako slikovito opisal v »Pevcu« in ki je oba med seboj neznanca pesnika privedel k nekakemu poetičnemu realizmu. Le-ta ima pri Leopardiju mnogo bolj pesimistično tendenco kakor pri Prešernu, vendar se nad ne posebno širokim poljem zamišljene in otožne poezije recanatskega grofa razprostira isto srvo nebo kakor nad »Soneti nesreče« izječnega dohtarja iz Vrbe.

Toda kolikšna razlika med obema pesnikoma stvarilcema! Medtem ko se je v Leopardiju poezij izpovedovala trpka osebnost izkušnosti združena z vplivi starega nemškega rodu ki je poznal z gnilim Giacomo Leopardija nalučkovitejši svet v svojem nastopajočem prapodu, se je Prešernov takisto gorju izkušnosti pridružila skrita sila prebujajočega se slovenstva.

Naš pesnik ni mogel reči kakor Leopardi svojemu narodu: Non vedo il lauro e il ferro ond'eran carchi i nostri padri antichi.

Mogel je odkriti v preteklosti samo to, kar izpoveduje v sonetu »Viharjev jeznih mrzle domačije« v uvodu »Krstu pri Savici« in v otožni resignaciji Črtomirja in Bogomila. Zato pa je bil Prešernov pogled, morda pod skrivnostnim navdihom kmečkega ljudstva, ki mu je živel v krvi, v ritmu njegove govornice, v zanosu njegove misli, uprt tja, kamor je ob novini leta 1844 pokazala »Zdravljica«. Tu je med tolike izraze Prešernove, tedaj že brezupno nevesele osebnosti izkušnosti prodira sveža in dejalna zavest njegovega rodu; v nji je izpovedal za ves narod sanje, ki so dajale notranjo luč in višji smisel njegovemu življenju.

Kamor koli pogledamo po življenjskih obeh pesnikov, ki sta si bila sodobnika, vidimo kot najmočnejšo stično točko samo čustvo bolelosti. Predvsem opažamo tri vrste bolelosti: z ene strani je to bolelost spoznanja, izraz življenjske filozofije ki je potekla iz vroče življenjske izkušnosti, z druge strani bolelost hrepenenja po mladosti in s tretje bolelost zaradi neustlišane ljubezni.

Pesnik iz Vrbe prihaja do spoznanja da je uka žela samo golufiva kača in da se mu v tem življenju sremimajo sladki obeti v strup: želi si smrti vda se resignaciji in nokočnje vse visokoletoče misli tolažbe se »tem, da vse mine v leti temni noči: len ali erd dan, veselo ali trpeče srce. Prešernovo spoznanje je razočaranje ruskičnega človeka, ki se sredi zapletljave intenziv-

nejšega, intelektualno močnejšega in čustveno bolj razvitega življenja prepriča da bi bilo preprosto, tiho življenje neke v zavetju domačega valkega zvinka mnogo srečnejše. Za življenjsko srečo ni treba učnosti in vsega drugega kar je zvezano s tako imenovanim boljšim življenjem. Recanatski grof Giacomo Leopardi je hodil druga pota. Njegovo življenjsko spoznanje je morda najboljši trudni mladosti Fausta, ki je izgubil slehern živ. topel neposreden stik z življenjem in samo sanjari, kakor bi se prenovil v pomlajeni moški sil.

Leopardi je bil po naravi šibek, bolehen, rahličen in je svoje telo še pokvaril z dolгим, neuganim študijem v sobi četovega gradu, pod strogim nadzorstvom rekečonarno mislečega očeta in skoraj sadistično neprijazne matere. Od 10. do 17. leta je tičal cele dneve in noči med klasičnimi avtorji, prevažal iz latinščine in grščine in zajejal z veliko žlico neprebravljeno in morda marsikje neprebavljivo učnost humanistov. Ko se je pozneje nekakrat iztrgal strogemu redu v očetovem gradu in krenil v Rim, v Firence, v Bologno ali v v Milanu življenju naproti se je vedno strl in razočaran vrnil v svoj Recanati, ki ga sicer ni ljubil vendar se je v njem vsaj sprostil spoznanja o svoji telesni manjvrednosti. Čim bolj je rastle njegova pesniška slava, tem bolj so si priatelj prižigali da bi ga rešili iz pretežljive faustovske osamelosti. Toda bolezen, ki je neugnano krhala njegovo zadostno slabotno telo, se ni dala zaustaviti. Umrl je v Nanoliju leta 1837 še preden je dosegel štiričdeset let. Ne samo njegove pesmi marveč tudi »sonetne morale« in njegova obsejna dnevnik obran v knjižah z naslovom »Zibaldone«, pričujejo o pesimistični filozofiji tega zaarenelega mladega Fausta samotarja, skeptika, Čutimo, da gloda v mržnjo na zdrave uživače, na dobrodušne opti-

miste, na modne vernike v napredek in v bodočo srečo človeštva. Njegove pesmi so zgoščene v trpi bolešči dozorjev sad bolelosti preživljenega življenja, ki je prezgodaj izgubilo mladostno cvetje iluzij da bi se bilo moglo dvigniti z mlakstjo sproščene sreče in z zadovoljstvom zadostne ljubezni. Leta 1833 je v pesmi »A se stesso« dejal samemu sebi:

Zdaj se za vedno odpočiješ, o srce moje trudno. Minila je. Predčbro čutim, ki se je zdela večna. Minila je. Predčbro čutim.

Ne samoj uprev nar dragih. Ugasnilo je tudi hrepenenje. Počivaj večno. (Prevod A. Gradnika.)

Na mnogih mestih Leopardijev poezije in proze najdemo pretresljive variante iste gube čustva prebujanja v stvarnost in zadnje ga obračuna z iluzijami, ki ga je Prešeren izrekel v sonetu »Popotnik pride v Afrike puščavo«:

Zvedrila se je noč, zija nasproti življenja gnus, nadlog in stisk ne malo, globoko brezno brez vse rešne poti.

Od bridkih razočaranj in spoznanj se je Leopardijeva pesniška misel dvigala k večnim skrivnostim življenja, se sončila v neskončnosti premagaval z uporno mislijo mračno bolelost in neodvrtljivo smrt uživačjo v podobah razkroja in propada.

V svoji favstovski globini, v motivih filozofskega značaja v personalno sveži obnovi možnih prividov, ki so vnmali vse velike pesnike klasične preteklosti in ki im je dal Leopardi temni blek svoje duše pravega poet v Recanatu daleč pesnika iz Vrbe. Po globini pesniških pogledov se lahko le malo pesnikov 19. stoletja meri z Leopardijem. Pesimistični življenjski nazor je dobil v Leopardiju svojega vprav magične-

ga izpovedovalca, ki nam vzbuja v duši enak drget kakor najlepše strani Schopenhauerja.

Več sorodnosti ima s Prešernom Leopardijeva nostalgija za mladostjo. Tako slišimo iz več pesmi (Silviji, Samotni vrabec itd.) podobne vzdihe kakor iz Prešernove pesmi »Slovo od mladosti«. Tudi Leopardi je občutil, da so mu mladosti leta rodila kaj malo cvetja in tudi on je zgodaj okusil cvet spoznanja — nedvomno mnogo bolj zgodaj od Prešerna. Vsa podtalna plast Leopardijev lirike je prežeta s spoznanjem človeka, ki se je prezgodaj postaral in ki je čez mero dozorel ne v osrečujočem soncu marveč v mraku in samoti.

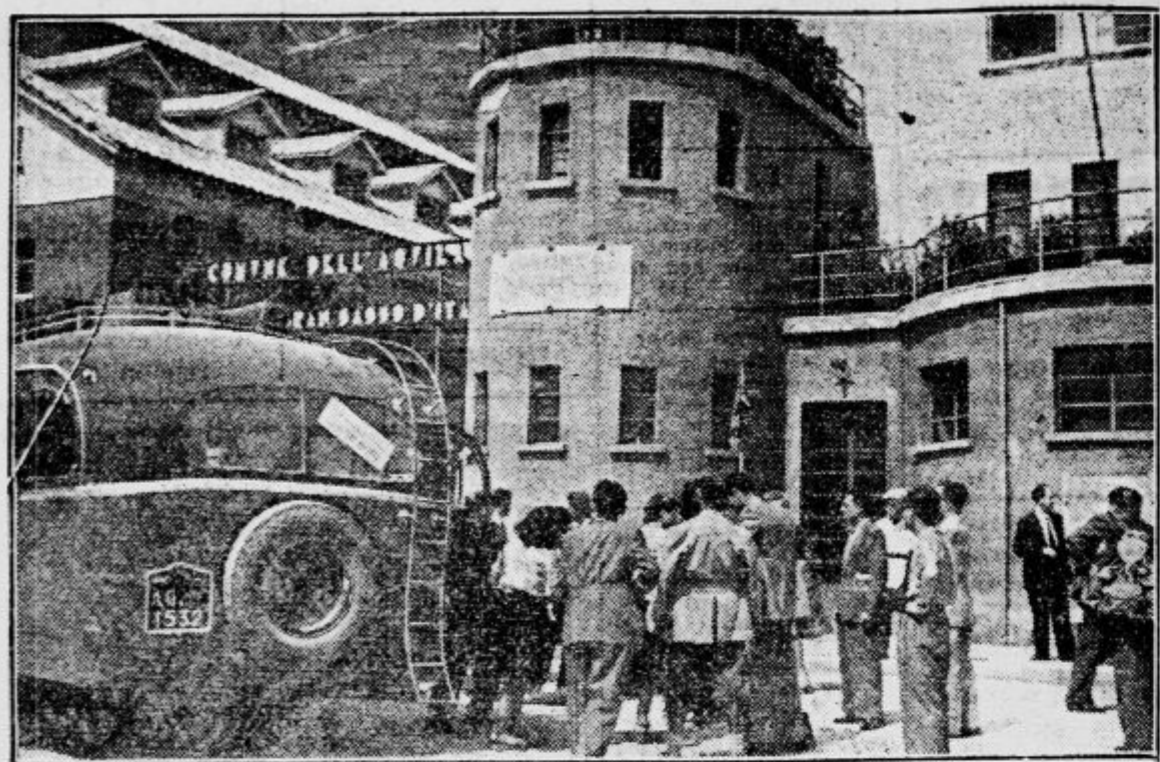
Redkejši, vendar še bolj doželeni so Leopardijevi izrazi neustlišane ljubezni. Leopardi ni spisal nič podobnega kakor Prešeren s »Sonetnim vencem«, ker najbrž ni veroval niti v možnost uslišanja vendar čutimo v mnogih njegovih verzih podobne vzdihe razenjenega srca, a tako: za nima ledeni priliv razumnekega spoznanja, da je vse le varljiva iluzija vse samo glumačvo narave ki se igra s človeškimi srci.

Najlepša Prešernova »trubadurska« pesem je v zvezi z mesečino, ki obseva Ljubljano. Leopardi pa je v vsej svetovni poeziji eden največjih pesnikov mesečine ki je pravi simbol njegove poezije, izraz tiste obmrtev svet se odbijajoče sončne luči, ki jo sprejema Zemlja vse drugače od Lune.

Kolikokrat se obrača pesnik v pogled k mesecu! S kakšno pastiko izraza onusuje mesečino, ki se razliva po Ricinatu in okoliških hribih za katerimi diha nemirno morje. Luno vprašuje tudi pastir, ki blodi v Asiji, za simbol utrujenega človeka na zemlji: (Canto notturno di un pastore errante dell'Asia):

Che fai tu, luna, in cieli? dimmi, che fai, Silenziosa luna?

Pokrajinski Dopolavoro v Ljubljani povabi deset Slovencev na Campo Imperatore

Prihod dopolavoristov na Campo Imperatore

Ljubljana, 27. januarja.

Dopolavoro ne nudi delavstvu in uradniku samo duševnega razvedrila; za svoje člane prireja tudi izlete v večje kraje države, razen tega pa nudi delopustnikom možnost cenene odpočitka v najprivlačnejših območjih krajin ter v najznamenitejših predelih Italije. V zimskih mesecih hodijo delopustniki uživati lepoto in čare zasneženih planin predvsem v osrčju Apeninov, na Campo Imperatore, ki je v zavetju močnega črne Gran Sasso d'Italia. Te vrhove, visoke 2914 m, je najvišja planina v Srednji Italiji; pogorje Gran Sasso se dviga nad P'Aquile, ki je nekoli manj kot 100 km severovzhodno od prestolnice. Na prostih zasneženih planinah, ki leže med gorskimi orjaki, preživijo dopolavoristi svoj prosti čas in se vrnejo domov krepki in zdravi.

Semkaj v to lepo pokrajino bo poslal Pokrajinski Dopolavoro v Ljubljani tudi nekatere Slovence. Znano je, da so Slovenci navdušeni alpinisti in smučarji. Planine so jim nad vse pri srcu. Tako bodo imeli sedaj priliko, da spoznajo tudi močeno planino Srednje Italije. Tako bodo videli nove gorske veličine ter prikupila gorska mesta in spoznali lepo pokrajino, na kateri bodo potovali. Pokrajinski Dopolavoro bo na svoje stroške povabil 10 slovenskih delavcev na brezplačno sedemdnevno bivanje na Campo Imperatore. Ti izletniki bodo bivali od 21. do 28. februarja in ena najznamenitejših italijanskih planinskih hotelov, in sicer Grande Albergo Campo Imperatore. Inšpektor Pokrajinskega Dopolavora v Ljubljani A. Liberati se je z velikim veseljem lotil organizacije poiznitve slovenskih dopolavoristov na Campo Imperatore. Preskobel je, da bo bivanje čim udobnejše in da bodo slovenski turisti deležni vseh ugodnosti na tej planinski postojanki.

Od Ljubljani pa nam do P'Aquile se bodo pripeljali z brezplačno iz P'Aquile (723 m) in dostan na Campo Imperatore kar prenoči. Ni treba večiti dolge ure s težko obremenjenimi nahrbtniki na strmih gorskih stezah. Italijanci inženirji so primestili te težave: zgradili so žično železnico ter tako

Podporni stolp žične železnice, ki oskrbuje zvezo med P'Aquile in hotelom na Campo Imperatore

In v tej pesmi, ki je prav tako kakor Prešernovi 'Soneti nesreče' započeta izpoved vse Leopardijeve življenjske filozofije, vprašuje samotni azijski pastir:

O luna, povej mi, čemu je pastirju življenje njegovo,
in vaše življenje vaje? Reci kje breg
za to jadrane moje je kratko
in kje za nesmrtni tvoj te grad?

(Preval A. Gradnika.)

Tudi Leopardi je čutil, da je življenje kakor ga sam doživlja zgolj luno svet, ne pa topla in rodovita sončna luč. Zato je s tako slastjo opeval mesečino. Njegova pesem 'Il tramonto della luna' je v vsaj italijanski in morda celo svetovni poeziji najlepša pesniška podoba luninega zatona.

Vsekar je bil Prešeren v vsej svoji življenjski usodi srečnejši od svojega italijanskega vrstnika. Leopardi je umrl pred Prešernom. Njegova poezija se vedno nečuna mika vse, ki so dostopni za hladni blek nienih meditacij in za skora marmorno lepo nienih formalno čudovito skladnih ubano pojčitih verzov. Leopardijevo samotarsko in nesrečno življenje je obogatilo zakladnico italijanskega duha z neprecenljivo dragoceno doneskom.

Koncert na dveh klavirjih

V vrsti intimnih koncertov Glasbene Matice smo imeli v mali Filharmonični dvorani koncert na dveh klavirjih z nekim posebno zanimivim soredom. Prireditelj sicer ni privabila toliko občinstva kakor bi bila vredna, zato so na prisotni v dobro pozornost in s čim umetniškim užikom sledili izvajalcem programa.

Izvajalci so profesorica Marta Osterc Valialo in Silva Hrančevcova. Prva predljani dva koncerta in so bile ob

omogočili vsakomur hiter dostop na to visoko planoto. Z avtobusom se pripeljejo iz P'Aquile do postaje žične železnice. Žična železnica pripelje potnike s postaje v dolini, ki je 1106 m nad morjem, v višino 2112 m. V komaj 14 minutah premeta višinsko razliko, ki znaša 1006 m. Vsa pot, ki jo prevozi žična železnica, je dolga 3240 metrov. Od gornje postaje pa do hotela je le še kratek sprehod.

Veliki hotel stoji 2200 m nad morjem ter je najprivlačnejša točka planincev. Od tod se podajajo poleti alpinisti na strme grebene, pozimi pa vozijo na prostiranih snež-

nih poljanah smučarji. To je eno najidealnejših smučarskih torišč. Na izbiru so vsakomur najrazličnejša smučišča. Začetniki se uče smučarskih spretnosti na položnih pobočjih v bližini hotela. Izurjeniji smučarji se podajajo na krajše izlete. Ljubitelji divje vožnje po strmih pobočjih ter slalomisti imajo pa na razpolago nešteto smučišč, na katerih so vsako leto tudi tekme v smuku in slalomu. Največji užitek pa nudi ta pokrajina smučarjem-turistom. Ti se podajo v višine prav do vznožja visokih hribov, prav do tja, kjer se dvigajo iz snega v višino strme sive stene. In od tod pa prav do hotela je ena sama, divna vožnja. Kako prijeten je ta smuk, si lahko mislimo; saj so te poljane dolge 30 km!

Hotel Grande Albergo lahko sprejme 200 ljudi. Je zelo udobno opremljen. V sobah je tekoča topla in mrzla voda, na razpolago so tudi številne kopalnice. Prostori so kurjeni s centralno kurjavo. Poleg spalnic so tudi apartmani s lastnimi kopalnicami. V prostorni jedilnici, iz katere je krasen razgled, je približno 200 miz. Nadalje je v modernem hotelu tudi čitalnica, kjer so gostom vedno na razpolago najnovejši časniki, revije in knjige. V hotelu so tudi prostorne dvorane za družabne prireditve in bar. Smučke so spravljene v posebni shrambi, kjer ima smučar na razpolago vsakovrstne maže in druge tehnične pripomočke. Poleg vsega tega je v hotelu še poštni urad, od koder lahko tudi vedno telefonirati v vse kraje Italije. Vsak dan se tudi odprelita pisemska in telegrafska pošta. Na Campo Imperatore so stalni smučarski tečaji. Teh se bodo lahko brezplačno udeležili tudi slovenski smučarji, ako bodo hoteli izpolniti svoje smučarske spretnosti. Ko se bodo v družbi ostalih letovisčarjev navdili zraka in sonca, bodo pa našli v večernih urah v hotelu razvedrilo ob zvokih godbe.

Tak je bežen pogled na kraj, katerega bodo v kratkem obiskali nekateri slovenski dopolavoristi. S to gesto hoče dati Dopolavoro priliko slovenskemu ljudstvu, da spozna njegove smotre v službi, za naved in še zlasti za delovno življenje.

Kronika

* Iz Službenega lista. Službeni list za Ljubljansko pokrajino št. 7 z dne 21. januarja 1942-XX objavlja narečbo visokega komisarja o izenačenju telefonske tarife s tarifo, veljavno v Kraljevini.

* Iz odgovorne službe. V imenju odgovornikov s sedežem v Ljubljani je bil vpisan dr. Zdenko Švigelj.

* 135 milijonov božičnih pošilk. Nemški listi poročajo, da je imela nemška vojna pošta ob zadnjem božiču mnogo opravila. Med tem ko je oktobra odpravila na fronto 37 milijonov zavojčkov, jih je odpravila v novembru 67 milijonov in v decembru 68 milijonov. Tako je torej bilo skupno odpravljenih 135 milijonov zavojčkov, namenjenih vajakom na fronti za božična darila. Prejšnje leto je bilo za božič odpravljenih 91 milijonov zavojčkov. Rekord je zadnji božič dosegla tudi pisemska pošta, saj je bilo novembra odpravljenih 270 milijonov in decembra 317 milijonov pisemskih pošilk, med tem ko jih je bilo decembra prejšnjega leta odpravljenih 239 milijonov. Nemški vlaki, ki prevažajo pošilke na fronto, so za pretekli božič opravili 51.000 km poti.

* Ob grobu treh stoletnikov. Na Treviškem se to dni v kroniki mrličev zabeležili nenavaden primer: drug za drugim so istega dne v Trevisu in v okolici umrli kar trije stoletniki. Najprej je umrla neka 101 leto stara zasebnica, ki je bila vse do nedavna še razveseljevo čvrsta zdrava. Mraz, ki je pred dnevi pritisnil iz izredno močjo, pa jo je položil na mrtvaško posteljo. Pokojnica je bila redko vedrega duha in je še v poslednjih dneh svojega življenja prav rada prepevala pesmi, ki se jih je bila naučila kot otrok. Istega dne je umrla neka 100 let stara plemkinja v mestu, v okolici pa neki slep kmečki posestnik, ki je dosegel 101 leto.

* Smrt viterbskega nadškofa. V Viterbu je v soboto jutraj umrl mons. Emidio Trenta, nadškof viterbsko-tuscanjski in opat v S. Martinu al Chino. Pokojnik cerkvenj dostojanstvenik je dosegel starost 82 let in je bil odklovan z redom italijanske krone.

* Mož, ki je poznal 4 kralje in 7 paprčev. Najstarejši prebivalec Piemonta Giovanni Morelli, ki je pred 20 dnevi dosegel 101. starost 103 let, je po kratki bolezni umrl v Pinerolu pri Tubrinu. Morelli je poznala vsa dežela daleč naokrog, zelo popularen pa je bil tudi v Turinu samem, kjer je del časa bival pri svojem vnuku, ki ima brivsko de-

lavnico. Starček je pripovedoval, da je poznal 4 kralje in 7 paprčev, to se pravi, vse svetne in cerkvene vladarje od Karla Alberta do Gregorja XVI.

* Sneg v Albaniji. Vse Albanijo je obiskal nov občuten val mraza, obenem pa so padle vnovič velike količine snega. Pristojna oblastva so odredila vsa potrebna dela, da se ohrani promet v deželi.

* Komemoracija za Galileo Galilejem na rimski akademiji. Pod okriljem Akademije v Rimu se je vršila svečana komemoracija, o priliki katere je Roberto Marcolongo predaval o bivanju in delovanju nesmrtnega učenjaka v pristoilnici.

* Dve smrtni žrtvi plina. V vasi S. Giovanni a Teduccio v okolici Napulja se je pripetila huda nesreča, ki 1 bila skoraj zahtevala življenje cele družine. Kmečica gospodinja Vittoria Alferi je v sobi, v kateri je spala s svojo družino, zakuhala, da bi pregnala ostri mraz. V peči, ki je dolgo ni bila v rabi, se je začel delati ogljikov dioksid, ki je kmalu napolnil ves prostor. Zjutraj so mater gospodinj in pa enega izmed snov našli mrtve, Vittorio Alferi in ostale njene otroke pa so morali prepeljati v bolnico.

* Nenavaden primer telepatije ob smrti starega salezijanskega vzgojitelja. V Bresci je umrl 70-letni salezijanec prof. D. Amleone Bertolucci, ki je bil dolgo vrsto let profesor matematike na eni izmed turinskih gimnazij, zdaj pa ga je težak primer protina 13 let pridrupal na posteljo. Pokojnik je bil zelo priljubljen vzgojitelj, na tisoče in tisoče raznih učencev po raznih krajih Italije ga je imelo v najlepšem spominu. V zvezi z njegovo smrtjo poročajo listi o nenavadnem primeru telepatije. Eden njegovih učencev, ki je danes ugledna osebnost v javnem življenju in ki je bil s svojim nepozabnim profesorjem vsa leta njegove bolezni v rednem pisemskem stiku, se je prav na dan njegove smrti pripravil, da bi mu pisal. A ko je vzel pero v roko, mu je rekel notranji glas: Ne piši, ta trenutek profesor umira. — Mož pisma v resnici ni napisal, kmalu nato pa je kakor v živi posobi zagledal prof. Bertolucci, kako umira, se mu smehlja, ga pozdravlja in se mu zahvaljuje za pisma, ki mu jih je bil napisal v času dolge in mučne bolezni. Dva dni nato je prejel obvestilo, da je njegov ljubljani učitelj umrl.

RAJTE V "JUTRU"

Jate vodnih ptic v Piemontu

Prignal jih je s severa mraz, kakršnega na švedskem ne poznajo 130 let

Ljubljana, 27. jan.

Tolikšne spremembe v vremenu pač nismo pričakovali. Temperatura je toliko narasla, da smo dopoldne opazili že nekatere znake južnega vremena. V dopoldanskih urah je začel na novo nalezavati sneg, a je kmalu ponehal. Na nebu se za prevladalo borila oblačnost in vedrina. Z oken se tajaajo zadnji ostanki ledenih rož. Posledice hudega mraza pa vendar še niso povsem prešle. Po mnogih stanovanjih so zamrznile vodovodne in odtočne cevi, tako da imajo kleparji, ki so bili zlasti v petek in soboto čez glavo zasuti z nujnimi naročili, še zmerom opravila. Kakor je navada pri takih primerih, pa je zdaj, ko je temperatura na splošno zrasla, mraz še z večjo silo pritisnil v zaprte protore. Parnes popoldne je najprej potegnil oster, mrzel veter s severa, nato pa je na široko začelo prigravati sonce. Zanimiva so poročila, ki prihajajo o mrazu z juga in s severa.

Po rekah v Piemontu so zadnje dni opazili tako številne jate vodnih ptic, da

podobnega pojava ne poznajo že dolgo vrsto let. Domači lovcu so s pridom začeli izkoriščati priliko in odnašajo izredno bogat plen. Pojav tolikšne množine vodnih ptic, ki so z mrazlega severa prišle iskat toplega zavetja v Italijo, je pač razumljiv, če primerjamo podatke o izrednem mrazu, ki je letos zajel dežele severne Evrope, med drugim tudi Švedsko in Dansko. Na Švedsko in Dansko je vdril silen val mraza, ki ga je prignalo z vzhoda, spremljan z velikimi snežnimi viharji. V nedeljo so v Stockholmu imeli 40 stopinj pod ničlo. Meteorološke primerjave kažejo, da je ta zima najhuša, kar jih je imela Švedska od leta 1809. Mraz je prinesel mnogo nereda zlasti v promet švedski vlaki imajo ure in ure zamude, mnogi parniki so obšli, ki jih je prignalo z vzhoda, holmu ni vozil noben taksi, ker so vozilom zamrznil motorji. Mnogo kol je zaradi mraza zaprtih, a samo stockholmske bolnišnice so morale sprejeti v oskrbo 400 prebivalcev, ki so jih našli napol mrtve od zime.

IZ LJUBLJANE

u— Brezplačne kinematografske predstave Dopolavora. Kakor smo že poročali, je bila preteklo nedeljo prva brezplačna filmska predstava za uslužbence ljubljanskih podjetij. Predstava je bila v veliki dvorani na Taboru. Tako je bila odprta s krasnim filmom »Conditore« vrsta kinematografskih predstav, ki bodo poslej vsako nedeljo na Taboru. Vrteli bodo same izbrane filme, znane po umetniški vrednosti. Druga brezplačna kinematografska predstava bo pr. hodno nedeljo, 1. februarja od treh popoldne do sedmih zvečer. Isti film bo dvakrat predvajal; tako bodo imeli priliko posetiti predstavo tudi oni, ki niso bili prej ali pozneje zadani. Ker traja ena filmska predstava približno dve uri, bo pričetek druge predstave približno ob petih. Tako je tu upeljan oni način predavanja filmov, katerega srečujemo v italijanskih kinematografih. V kjo dosepe kadar ti lo-puša čas! V kratkem bo v časopisu javljeno ime filma, ki bo v nedeljo predvajal. Brezplačne vstopnice dobe delavci pri upr. vi svojih podjetij, na željo jih pa lahko dvgnejo tudi pri Pokrajinskem Dopolavoru.

u— Avtomobilski klub Ljubljanske pokrajine kot pokrajinski sedež R. A. C. I. javlja obvešče vse lastnike motornih vozil in to onih, ki imajo dovoljenje za vožnje, da morajo biti tatistčne ter prometne takse plačane do na kasneje 31. t. m., ker se po prot. zamudnikom postopalo strogo po sankcijah določenih po naredbi Visokega komisarijata. Takse se plačujejo redno v tajništvo Avtomobilskega kluba Ljubljanske pokrajine, Ljubljana, Beethovnova 14 od pol 9—13 in od 16—18.30.

u— Umetnostno življenje v Ljubljani. Sezona likovnih razstav je letos tako živahno razvita kakor že dolgo ne. V obeh glavnih razstavnih prostorih, v Jakopičevem paviljonu v Tivoliju in v Obersnelovi galeriji na Gospodarski cesti, se skoraj brez prestanka vrste razstave naših slikarjev in kiparjev, ki so v kulturni javnosti deležne resnične živga zanimanja, pa tudi moralnega in gnetnega uspeha. V Obersnelovi galeriji bo jutri zvečer zaključena razstava akad. slikarja Zorana Mušiča, nato pa bo v nedeljo v istih prostorih otvorena razstava bratov Draga in Nandeta Vidmarja. Umetniška dvojica Vidmarjev se našli javnosti že dolgo ni predstavila s tako obsežno kolekcijo slik kakor tokrat, zato bo razstava brez dvoma pomemben dogodek. — V oknih umetniškega salona A. Kosa v prehodu nebotičnika pa so razstavljena dela cele plejade slovenskih umetnikov od Jakopiča in Jame do najmlajših. Izložba je na novo aranžirana in je izredno zanimiva, saj obsega slikarje od impresionistov do najmodernejših.

u— Nesreče. Na polelenih tleh je padel in si zlomil desno nogo 31letni ključavničarski mojster Karel Rozman iz Dolenjeke Logate, 12letni dijak Drago in Obešek, stanujoč na Karlovski cesti v Ljubljani si je pri padcu na domačem dvorišču poškodoval levico. Odvnetikova žena 43letna Slavna Kraševčeva iz Gornjeke Logate je padla na kroševski cesti in si zlomila levo nogo. Na sani se je občas 12letni sin postojnika Vinko Bolnar iz šmartna pri Devici Marji v Polju. Med vožnjo mu je nenadoma zmanjkalo opore, padel je na tla in si zlomil levo nogo. Marja Jerajeva, 60letna žena posestnika z Vrhnike je na domači peči za-

dremala. V snu se je preobrnila, padla na tla in si zlomila desno nogo. Ponesrečenci se zdravijo v ljubljanski splošni bolnišnici.

u— Vrtinarska predavanja pri Podružnici SVD Ljubljana I. V. sredo 28. t. m. bo predaval upravnik drevesnic Kmetijske družbe g. Brecljnik Ivan o izbiranju in rezanju sadnih cepičev, o cepitju sadnega drevja spomladaj (koščičastega v februarju, pečkastega v marcu) in o precepitju starega drevja ter o zaščiti proti pozebi. Skioptične slike. Začetek točno ob 18 uri v kemični predavalnici I. dr. realne gimnazije v Vegovi ulici. Vstop prost.

u— Pomočnice-modistke bodo imele svoj sestanek v nedeljo dne 1. februarja ob pol 10. uri dopoldne v Pokrajinski delavski zvezi, soba št. 3, I. nadstropje. Vsaka modistka, ki ji je za boljše bodočnost, se mora tega sestanka udeležiti.

u— V počastitev spomina svojega bivšega koncepta g. dr. Mateja Senčarja je daroval za mestne reveže g. dr. Jos. C. Oblak vsoto 200 lir.

u— Darilo za invalida. Pred dnevi smo objavili prošnjo revnega invalida za neprekrbljeno družino za kakršnokoli podporo, ker sam nima primerne zaposlitve, ki bi mu omogočala vzdrževanja svojcev. Prošnjo se je odzvala samo ena plemenita gospa, ki je iz svojih skromnih sredstev darovala 20 lir za pozabljen žitev svetovne vojne.

Iz Novega mesta

n— Novomeška nedelja. Ze v soboto čez dan je ostri mraz, ki je v petek z 31,80 dosegel svoj višek, pričel naglo popuščati in v soboto zvečer je beležil toplomer komaj —70. V noči na nedeljo pa je mraz spet pritisnil in je proti jutru dosegel —250. Vendar je iznova popuščal in zjutraj je padlo živo srebro na —140, v teku dneva pa celo na —60. Ze v soboto je pričelo snežiti in je preko noči zapadlo okoli 10 cm snežega pršča. V zgodnjih nedeljskih urah je sneg še vedno naletaval. V noči na ponedeljek je bil zabeležen le maenkosten dvig temperature, ki je znašala v ponedeljek zjutraj —11,070 in je kmalu padla na —80. Prčela se je naglo odvijati Krka, ki je po 13 letih letos prvič zamrznila in so se pri št. Petru kmetje drznili celo že prekoračiti trdo gladino. Dvig temperature je najbolj razveselil smučarje, ki so se že z jutranjimi vlaki v velkem številu odpravili na bližnja lepa smučišča. Tu li v neposredni novomeški okolici je ves dan bil prav živahen smučarski vrvež. Toda tudi to nedeljo je zasledovala novomeška smučarje velika smola in je bilo spet na kupe polomljenih smuč in palic. V mestu samem je nedelja potekla brez kakih pomembnejših dogodkov. V soboto popoldne in v nedeljo dopoldne so bili v dvorani združenja obč. tnikov mojstrski izpiti, popoldne pa so prišla ponovno v večjo veljavo novomeška zabavšča in gostinski obrati, ki so bili kaj dobro obiskani.

n— Izdaja pri Novari preložena. Zaradi nenadnih tehničnih zaprek je moralo biti ponedeljsko gostovanje Narodnega gledališča preloženo na torek, 3. februarja. Zvrstili se bosta dve predstavi in sicer za okolišane ob 15. uri, za mestno občinstvo pa ob 18. uri.

n— S kromop se je polfil. V Mirni peči se je smukal okoli številnika v kuhinji neki 11letni dečko. Po neprevidnosti je prevrnil na peči stoječi lonec kropa, ki mu je prizadel na zelo hude opekline po obrazu. Zdravi se v kandijski bolnišnici.

kipiči barvitosti, toda kritika iz teh življenjsko konkretnih pojavov izvaja suhe, abstraktne zakone splošno veljavna pravila. Ta njena dejavnost se zdi vprav smrtno sovražna vsakomu čisto umetniškemu dojemanju, slehernemu resničnemu pesniškemu vzgonu.

Sovražni dualizem, ki zija med ustvarjanjem in dojanjanjem pesniškega dela z ene strani kritičnim presojanjem tega dela z druge strani, kažejo to ko časa nepremosljivo, dokler pričakujemo od poezije in literature samo užitek in esteti. Ni samo n-kliučje da so skrajni umetniški uživači v 19. stoletju splošno zanimali potrebo da, snoh možnost kritike. Ko pa dopuščamo, da nas literarne stvaritve ne zabavajo samo in ne čerčajo samo, marveč da nam nudijo globlji pogled v delavnico človeškega duha, n-jujajo ustroj družbe, obrazujejo naše razumevanje zgodovine in življenja, brž ko se ovedemo, da knjiga, pesem, drama niso zgolj samovoljni sadovi srečnega naključja, marveč posledica procesov in odnosov, ki podlegajo zakonom; brž ko priznamo ne le možnost, marveč tudi koristnost literarnega študija — preneha biti kritika sovražnica poezije. Vstona celo v njeno službo, da bi privravela pot razumevanju jasnejšemu in bogatejšemu pravzemanju slovstva.

Če doumemo kritiko v tem smislu, tedaj nam lahko razumemo da kritizirati, t. i. izraziti utemeljene sodbe o načinu, vrednosti in notranji sovisnosti literarnih del ne pomeni samovoljno izrekat trenutne vtiske osebne neodobitve in slučajne kaprice marveč da je to opravilo znanstvene delatnosti. Pri narodi z nasredno slovstveno kulturo se oglašajo vedno znova spore ali je kritika znanost ali umetnost. To vprašanje je preveč zapleteno, da bi kdaj našli splošno veljaven in enodušen odgovor. Nikakor ni mogoče za-

nikati, da dojanjanje literarnih del, pronicanje vanje in njih doživetje zahtevajo določeno stopnjo umetniške vloge in da izražanje vtisov, opomb in sodb o knjigi in njen stvaritelju zahteva znatno mero slovstvene umetnosti. To dokazuje, da stoji kritika v najtesnejši bližini umetnosti. Toda poseben način, s katerim prihaja kritik do svoje sodbe o vrednotah dela, prav kakor o njegovi sovisnosti, ostaja naloga in opravilo znanstvenega načelnika: ima svojo metodo, svoja pravila, svoje pripomočke. In ker je prav v tem samo bistvo kritike, se ne bomo nič obotavljali in bomo priznali kritiki mesto med znanostmi. Nazori se razhajajo že zdavnaj in se bodo po vsej verjetnosti vsokdar razhajali in vprašanju ali je kritika samostojna znanost ali pa samo praktična aplikacija drugih ved v starejših razdobjih so jo poimenovali kot aplikacijo jezikoslovja in estetike; pozneje so videli v nji nekako razlagalno psihologijo in socialni ved: v zlogovirni kritiki pa so pomembne osebnosti, ki so jo stavile docela v službo družbene moralke in celo političnih programov. Ni neverjetno, da napoči čas, ko bo kritika v hveljni sintezi uporabljala spoznanje in vidike raznih disciplin in fih skruvala združiti v bogato celoto: da si bo pridobila med duhovnimi vedami avtonomijo in da bo narodele svoje znanstveno erodje in v oozie krasila s svetlimi umetniškimi izražanja svojih sodb in spoznav. (Arne Novak.)

Popravlil V večernjem nekrologu prof. Milanu Rečetarju je tiskarski škrt, ki je zamislil razne manije napake tudi v članku »Bibliografski priročnik prof. E. Damianija«, zmajčil konec nekrologa, ki se glasi pravilno: »...kjer je sedaj zaključil dolgo in lepo življenje«.

O slovstveni kritiki

Velika večina čitateljev se približuje pesništvu, literaturi, slovstveni umetnosti z radostnim zanimanjem, s srčno ljubeznijo, z radoznalostjo. Sola in knjige, bežna tradicija in predvsem notranja potreba so izoblikovale ta odnos, ki mu ne more do živga niti trenutno razočaranje, nehoti spremljanje čitanje slovstvenih del. Bilo pa bi preveč drzno, če bi hoteli trditi da imajo čitatelji — celo izobraženi — podobna čustva nasproti kritiki, ki jo vsaki kdaj imenuje nepravno sestro poezije ali jo veličavno počasti s častjo desete Muze. Prav nasprotno: tisti, ki se ponašajo, da imajo do poezije in

sploh do slovstva posebno garčbo in globoko ljubezen gledajo pogosto z viška na kritiko in nemara se boji na kritika. Tudi sami pesniki čutijo nasproti nji skora; nagonski odpor. Največji svetovni pesnik G. o. the, med čigar poznimi članki najdemo marsikatero razmišljanje, po no vzvišene kritične močrosti, je spisal v mladosti prošluli verz: »Ustrolite ga, psa, je razenentika«.

Ta splošna nevolja čitateljev in pesnikov nasproti kritiki ima globlje korenine. Čitatelj išče v pesniški stvaritvi predvsem močnih, enostavnih vtisov nemotnega razkošja čutov in duha, radostnega in neposrednega uživanja. Tu pa prihaja kritik, da s sodbo, razčlenbo, s primerjalno in razčlenjevalno metodo oslabi to slast, uniči užitek razbije vtisk ki prav s svojo enotnostjo in polnostjo tako silno obvladuje dušo; razbije v sestavine, v sočinitele, v neznatne duševne prvine. Pesništvo tichi, prav kakor sleherni prava umetnost, s svojimi zadnjimi koreninami v nagonnem svetu, zato obrača čitateljevo pozornost predvsem k temu svetu — ustvarja in učinkuje intuitivno. Kritika pa hodi po nasprotni poti: ona poudarja pri pesniškem ustvarjanju zavestno in razumsko stran procesa ter jo stavi nasproti sferi samih gonov: išče v slovstvenem delu tistih stikov ki jih je mogoče duševno, estetsko, zgodovinsko in socialno domnati in overiti. Kritika odkriva, kako se inspiracija podreja tako rekoč strokovnim, da, rokodelskim pravilom slovstvene tehnike in izpodkopa z vsem svojim početjem vero v pesniški čudež in v literarnega čarovalnika. Kako da bi pesnik ne robanil zoper one ki z mrazo brezobzirnostjo jemljejo njegovi delavnici nieno povučeno skrivnost? In potlej prihaja v počest še tehnejši in še globlji razlog. Srečno pesniško poslanstvo je v tem da nam kaže življenje v njegovi individualni polnosti in

SPORT

Italijanski boksarji so najboljši

V borbah za evropsko prvenstvo v Vratislavi so zasedli prvo mesto in se vrnili domov s tremi novimi evropskimi prvaki

V nedeljo so se v Vratislavi končala večdnevna tekmovanja za evropsko prvenstvo amaterskih boksarjev, katerih se je udeleževalo skoraj 100 boksarjev iz 11 držav. Po porazih, ki so jih doživeli že prve dni Madžari kot najnevarnejši nasprotniki Nemcev in Italijanov, se je borba razvila v dvoboj med Nemčijo in Italijo, ki jo je nazadnje slednja odločila zase.

O glavnih izidih v osminkah finala smo pisali že v ponedeljski izdaji našega lista, danes pa navajamo še nekatere najvažnejše, ki so bili zabeleženi v soboto in zadnji dan prireditve v nedeljo.

V mušji teži je Italijan Falcinelli po točkah zmagal nad švicarjem Wigetom. V petelinji teži je prav tako Italijan Paoletti prišel do zmage po točkah nad Nemcem Seidlom. Bonetti je med konkurenti peresne teže porazil Nemca Petrija. V lahki teži je bil Italijan Bianchini zmagovalac po točkah nad švedom Boquistom. V srednji lahki teži so Italijani izgubili dvoboj s svojim Vancinjem proti Madžaru Szentgyorgyju. Tudi v srednji teži je bilo podobno, kjer je njihov Battaglia po točkah prepuštil zmago Nemcu Schmidtu. Tretji zaporedni poraz so Italijani ta drugi dan doživeli po De Paulisu, ki je po točkah izgubil proti Danecu Christiansenu. Za nameček je potem še Pizzirani po točkah oddal zmago Madžaru Nagyju. Situacija je bila v soboto taka, da sta bili italijanska in nemška

ekipa na prvem odn. drugem mestu z enakim številom točk, nadaljnji vrstni red pa je bil: 3. Nemčija B, 4. Italija B, 5. Švedska in Madžarska itd.

Izidi zadnjega dneva so prinesli vse odločitve v posameznih kategorijah. Med borbami za tretje mesto bi bilo omeniti, da je v peresni teži Italijan Bonetti po točkah porazil svojega madžarskega nasprotnika in tudi drugi Italijan Latini je zmagal nad Madžarom Nagyjem.

V odličnih borbah za naslove evropskih prvakov sta se v mušji teži sestala dva Italijana, od katerih je Paesani dobil prvenstveni naslov. V petelinji teži je Paoletti odpravil Španca Martia, v peresni pa je naslov dobil Madžar, medtem ko so v lahki teži Italijani zabeležili še tretjo zmago z Bianchinijem, vsekakor po odstopu njegovega rojaka Tiberija. V lahki teži je postal novi evropski prvak Raeschke (Nemčija) v srednji teži Šved Norel, v srednje-težki teži Danec Christensen, v teški teži pa Nemec Tenhoff.

Zaključna ocena po državah: 1. Italija A 24 točk, 2. Nemčija B 22 točk, 3. Nemčija A 20 točk, 4. In 5. Švedska in Italija B po 12 točk, 6. Madžarska B 9 točk, 7. Madžarska A 7 točk.

Italijani so kot najboljši moštvo prejel: za to svojo pomembno zmago najlepše darilo, ki ga je poklonil sam Führer.

Številke, ki povedo mnogo

Italijanska atletska federacija šteje skoraj 20.000 članov

Kakšna je moč posameznih sportnih organizacij kažejo najbolj številke o včlanjenem članstvu, saj je znano načelo v sportu, da samo iz velikega kadra atletov izvira šele veliko število dobrih in najboljših atletov. Med atletskimi narodi Evrope je Italija — kakor smo imeli priložnost ugotoviti že pri drugih prilikah, med vodilnimi, toda njena lahkoatletika federacija je v preteklem letu celo povečala število svojega članstva za nad 900 sodelujočih. Suhe številke povedo, da se je število članstva v FIDAL-u od lanskih 18.050 povečalo na 18.963 atletov.

Seveda se razvoj v globino in širino tukaj ne bo ustavil. Proučevanje razmer po posameznih pokrajinah bo dalo voditeljem italijanske lahke atletike pobudo, da bodo z vsemi sredstvi skušali izravnati še nekatere praznine in približati razširjenost lahke atletike iz manj agilnih pokrajin onim najboljnim, predvsem pa položiti temelje za početje te sportne panoge v nekaterih pokrajinah, ki jih je še devet — kjer v FIDAL-u še nimajo organiziranega članstva.

Podrobni številčni pregled po obeh kategorijah — posamezni pasovi, v katere so združene razne pokrajine, so v tej organizaciji razdeljene v dve kategoriji (A in B) — kaže, da je v II. pasu (Lombardija)

v kategoriji A včlanjenih 1124 atletov od skupnih 5500, v kategoriji B pa prav tako v istem II. pasu skoraj 2000 atletov od skupnih 13.500, pri čemer pa je zanimivo, da je največ atletskega materiala v pokrajini Milano. Propagandno delo pa napreduje povsod tako ugodno, da si voditelji lahke atletike obetajo za letos nove in še boljše uspehe.

Nekaj drobnih...

Smučarsko tekmo so imeli

Po dolgem času smo spet zasledili poročilo, ki nas spominja na prejšnje čase v zimskem sportu, in sicer o smučski skakalni tekmi, ki so jo imeli pred dnevi italijanski skakalci v znanem zimsko-portnem središču na Passo Rolle. Tekmovanje je bilo organizirano v manjšem obsegu in na eni tamkajšnjih manjših skakalnic ter se ga je udeležilo tudi skromno število tekmovalcev (vsega 8). Mimogrede bodi omenjeno, da se Italijani v tej smučarski disciplini prav za prav nikoli niso udeleževali tako živahno in uspešno, kakor je bilo to pri nas in pri drugih smučarskih narodih. Med tekmovalci, ki so tamkaj v glavnem obnem tudi glavni junaki v alpskih disciplinah, je bil najboljši neki Nicolaučić, ki spada tudi med elito italijanskih smučarjev in je z dvema skokoma na 29 in 30 m zasedel prvo mesto s 110,3 točke. Izven konkurence se je zmagovalac tekmovanja povzpelo celo do znamenje 32 m, ki je bila obzem rekordna za ono skakalnico.

Prireditve je bila izredno obiskana, kar kaže, da bi občinstvo rado gledalo te vrste

tekmovanja, čeprav so za sedaj v primeri z ostalimi sportnimi sporedom pozimi ali poleti razmeroma redka.

Dunajsko hokejsko moštvo (Wiener EG) je te dni igralo povratno tekmo z izbrano ekipo Bratislave in gladko in premočno zmagalo s 6:1. Dunajčani so prvo igro z istim nasprotnikom na Slovaškem izgubili z 2:7. Natančni so bili glede povračila, to se mora reči!

Sportna združba v Mariboru je dobila v Filipu Wasletu, ki je bil prej v Lipnici, novega voditelja za nogomet. Ta sportna panoga tvori samo poseben oddelek v skupni nar. socialistični državni zvezi za telesno vzgojo.

Špansko nogometno enajstoro, ki bo, kakor smo že pisali, v prvi polovici aprila gostovala v Berlinu in na povratku teden dni pozneje nastopila tudi v Milanu proti Italiji, so zdaj povabili tudi Hrvatli, naj bi v okviru te turnee odigrala meddržavne tekme s Hrvatsko. Ali so uspeli ali ne, ni znano.

Službo dobi

Heseda I — 60, taksa — 60, za dajanje naslova ali za tifo I 5.—

Za prvorazredno gostilno sprejem resno dekle ali učenko takoj. Naslov v vseh posl. Jutra. 1326

Krojaškega pomočnika prvostopnega za veliko delo pri sprejemanju. Naslov v vseh posl. Jutra. 1333-1

Postrežnico za ves dan isčem za vsa gospodinska dela. Naslov v vseh posl. Jutra. 1345-1

Gospodinjstvo pomočnico k dvočlanski boljši družini za kuhanje in pospravljanje. Pogoj: vestnost, pridnost, poštenost. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Dobra hrana — dobra plača«. 1343-1

Torbarskega pomočnika sprejem. Naslov v vseh posl. Jutra. 1339-1

Služkinjo pridno, pošteno isčem. Naslov v vseh posl. Jutra. 1349-1

Avtoprevoznika isčem za prevoz premoga iz rudnika na ca. 4 km oddaljeno postajo Črnomelj. Prevoz ca. 1000 ton mesečno. Gume in poskoka sredstva preskrbimo. Ponudbe samo za dolgoročno pogodbo le z sigurnim tovornim avtom od ca. 5 ton je poslati na: And. Jakl d. d., Krmelj, Dolenjsko. 1347-1

Službe išče

Heseda I — 60, taksa — 60, za dajanje naslova ali za tifo I 5.—

Absolventka drž. trg. šole išče primerne službe za takoj, če tudi samo začasno. Naslov v vseh posl. Jutra. 1338-2

Radio

Heseda I — 60, taksa — 60, za dajanje naslova ali za tifo I 5.—

4. cejni kupim. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Supere«. 1354-9

Auto, moto

Tovorni avto 5 ton nosilnosti, nov ali tudi rabljen če je v najboljšem stanju in takoj uporabljiv kupimo. Ponudbe na And. Jakl d. d., Krmelj, Dolenjsko. 1348-10

Kapital

Heseda I — 60, taksa — 60, za dajanje naslova ali za tifo I 5.—

Delnice Papirnice Večve kupimo večjo množico in delnice Jugobanke prodamo. Rudolf Zore, Ljubljana, Gledališka ulica 12. 1359-16

Posesti

Heseda I — 60, taksa — 60, za dajanje naslova ali za tifo I 5.—

Hiše, parcele prodaja — kupuje Rea Andrej Zajec, Tavčarjeva 16, tel. 3564 1241 20

Lokali

Heseda I — 60, taksa — 60, za dajanje naslova ali za tifo I 5.—

Delavnico

80 kv. m., z industrijskim tokom, oddam v Ljubljani blizu glavnega kolodvora. Pisane ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Takoje«. 1357-19

Stanovanje

Heseda I — 60, taksa — 60, za dajanje naslova ali za tifo I 5.—

3-sobno stanovanje

z kuhinjo brez kopalnice, središče mesta oddam takoj. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Soliden in točen plačnik«. 1357-21

Stanovanja

Heseda I — 60, taksa — 60, za dajanje naslova ali za tifo I 5.—

Dvo ali 3-sobno stanovanje

po možnosti s kopalnico, isčem za takoj ali pozneje. Naslov v vseh posl. Jutra. 1352-21

Stanovanje

ali malo vilo — najraje Bežigrad — vzamem v na em. Telefonirati 33-47 1352-21a

Sobo odda

Heseda I — 60, taksa — 60, za dajanje naslova ali za tifo I 5.—

Sončno sobo

lepo, s posebnim vzhodom in soprobo kopalnice v centru oddam boljšemu gospodu. Naslov v vseh posl. Jutra. 1356-23

Prazno sobo

pri pošti oddam takoj. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Soliden«. 1381-23

Opremljeno sobo

s posebnim vzhodom oddam v Ljubljani. Pisane ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Soliden 222«. 1358-23

Sobe išče

Heseda I — 60, taksa — 60, za dajanje naslova ali za tifo I 5.—

Opremljeno sobo

v bližini centra isčem za takoj. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Točen plačnik«. 1359-23a

Prazno sobo

takoj oddam. Naslov v vseh posl. Jutra. 1342-23

Elegantno sobo

za takoj isčem v središču mesta, po možnosti s telefonom. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Takoje«. 1340-23a

Opremljeno sobo

z dvema posteljama (moški oseb) isčem za februar. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »bližina drame«. 1340-23a

Sobo

z uporabo kupa in po možnosti središče mesta oddam takoj. Soba bi se rabila le nekajkrat mesečno. Ponudbe na And. Jakl d. d., Krmelj, Dolenjsko. 1346-23a

Opremljeno sobo

z eno ali dvema posteljama, posebnim vzhodom v središču mesta rabimo za takoj. Soba bi se rabila le nekajkrat mesečno. Ponudbe na And. Jakl d. d., Krmelj, Dolenjsko. 1346-23a

Dopisi

Heseda I — 60, taksa — 60, za dajanje naslova ali za tifo I 5.—

Boljši gospod

srednjih let želi z damo resnega znanja. Ponudbe s sliko, ki se jo vrne na ogl. odd. Jutra pod »Znanje«. 1302-24

Izgubljeno

Heseda I — 60, taksa — 60, za dajanje naslova ali za tifo I 5.—

Izgubil sem

pri Dai Damu med 4. in 6. uro aktovko z važnimi spisi. Naiditeja prosim, da jo vrne proti nagradi na naslovnik. 1351-28

Obrt

Heseda I — 60, taksa — 60, za dajanje naslova ali za tifo I 5.—

Trgovina Kette

sporoča svojim ceni, odjemalcem, da pridejo po svojo popravi klobuke in sicer Ljubljana 7, Kamniška ulica 19, od 12. do 16. 1355-30

Ker sem opustil

svojo trgovino v Ljubljani se svojim cenam odjemalcem zahvalujem za kazano zaupanje in naklonenost. Z odličnim spoštovanjem I. Kette. 1334-30

Živila

Heseda I — 60, taksa — 60, za dajanje naslova ali za tifo I 5.—

Črno deteljo

in korenjevo seme kupujemo ali zamenjamo za pesno seme. Sever & Comp. Ljubljana. 1350-33

Filatelija

Heseda I — 60, taksa — 60, za dajanje naslova ali za tifo I 5.—

Filatelisti

Prodajam večjo količino različnih jugoslovanskih znamk in to: »Mladi Peter«, kompletne serije, kakor tudi posamezne znamke (15, 10 itd.), avionske prve in druge izdaje. Kompletne serije Peter ali samo tridesetice. Na zalogi imam veliko količino vseh znamk izdanih v preteklem letu v Beogradu. Naslov v vseh posl. Jutra. 1360-39

PREMOG DRVA

I. Pogačnik

LJUBLJANA.

Bahoričeva ulica 5

Telefon 20-59

INSERIRAJ

La macchina da calcolo più completa e precisa che si impone per la sua modernissima concezione meccanica.

La macchina da calcolo più completa e precisa che si impone per la sua modernissima concezione meccanica.

La macchina da calcolo più completa e precisa che si impone per la sua modernissima concezione meccanica.

La macchina da calcolo più completa e precisa che si impone per la sua modernissima concezione meccanica.

La macchina da calcolo più completa e precisa che si impone per la sua modernissima concezione meccanica.

La macchina da calcolo più completa e precisa che si impone per la sua modernissima concezione meccanica.

La macchina da calcolo più completa e precisa che si impone per la sua modernissima concezione meccanica.

La macchina da calcolo più completa e precisa che si impone per la sua modernissima concezione meccanica.

La macchina da calcolo più completa e precisa che si impone per la sua modernissima concezione meccanica.

La macchina da calcolo più completa e precisa che si impone per la sua modernissima concezione meccanica.

La macchina da calcolo più completa e precisa che si impone per la sua modernissima concezione meccanica.

La macchina da calcolo più completa e precisa che si impone per la sua modernissima concezione meccanica.

La macchina da calcolo più completa e precisa che si impone per la sua modernissima concezione meccanica.

La macchina da calcolo più completa e precisa che si impone per la sua modernissima concezione meccanica.

La macchina da calcolo più completa e precisa che si impone per la sua modernissima concezione meccanica.

La macchina da calcolo più completa e precisa che si impone per la sua modernissima concezione meccanica.

La macchina da calcolo più completa e precisa che si impone per la sua modernissima concezione meccanica.

La macchina da calcolo più completa e precisa che si impone per la sua modernissima concezione meccanica.

La macchina da calcolo più completa e precisa che si impone per la sua modernissima concezione meccanica.

La macchina da calcolo più completa e precisa che si impone per la sua modernissima concezione meccanica.

La macchina da calcolo più completa e precisa che si impone per la sua modernissima concezione meccanica.

La macchina da calcolo più completa e precisa che si impone per la sua modernissima concezione meccanica.

La macchina da calcolo più completa e precisa che si impone per la sua modernissima concezione meccanica.

La macchina da calcolo più completa e precisa che si impone per la sua modernissima concezione meccanica.

La macchina da calcolo più completa e precisa che si impone per la sua modernissima concezione meccanica.

La macchina da calcolo più completa e precisa che si impone per la sua modernissima concezione meccanica.

La macchina da calcolo più completa e precisa che si impone per la sua modernissima concezione meccanica.

La macchina da calcolo più completa e precisa che si impone per la sua modernissima concezione meccanica.

La macchina da calcolo più completa e precisa che si impone per la sua modernissima concezione meccanica.

La macchina da calcolo più completa e precisa che si impone per la sua modernissima concezione meccanica.

La macchina da calcolo più completa e precisa che si impone per la sua modernissima concezione meccanica.

La macchina da calcolo più completa e precisa che si impone per la sua modernissima concezione meccanica.

La macchina da calcolo più completa e precisa che si impone per la sua modernissima concezione meccanica.

La macchina da calcolo più completa e precisa che si impone per la sua modernissima concezione meccanica.

La macchina da calcolo più completa e precisa che si impone per la sua modernissima concezione meccanica.

La macchina da calcolo più completa e precisa che si impone per la sua modernissima concezione meccanica.

La macchina da calcolo più completa e precisa che si impone per la sua modernissima concezione meccanica.

La macchina da calcolo più completa e precisa che si impone per la sua modernissima concezione meccanica.

La macchina da calcolo più completa e precisa che si impone per la sua modernissima concezione meccanica.

La macchina da calcolo più completa e precisa che si impone per la sua modernissima concezione meccanica.

La macchina da calcolo più completa e precisa che si impone per la sua modernissima concezione meccanica.

La macchina da calcolo più completa e precisa che si impone per la sua modernissima concezione meccanica.

La macchina da calcolo più completa e precisa che si impone per la sua modernissima concezione meccanica.

La macchina da calcolo più completa e precisa che si impone per la sua modernissima concezione meccanica.

La macchina da calcolo più completa e precisa che si impone per la sua modernissima concezione meccanica.

La macchina da calcolo più completa e precisa che si impone per la sua modernissima concezione meccanica.

La macchina da calcolo più completa e precisa che si impone per la sua modernissima concezione meccanica.

La macchina da calcolo più completa e precisa che si impone per la sua modernissima concezione meccanica.

La macchina da calcolo più completa e precisa che si impone per la sua modernissima concezione meccanica.

La macchina da calcolo più completa e precisa che si impone per la sua modernissima concezione meccanica.

La macchina da calcolo più completa e precisa che si impone per la sua modernissima concezione meccanica.

La macchina da calcolo più completa e precisa che si impone per la sua modernissima concezione meccanica.

La macchina da calcolo più completa e precisa che si impone per la sua modernissima concezione meccanica.

La macchina da calcolo più completa e precisa che si impone per la sua modernissima concezione meccanica.

La macchina da calcolo più completa e precisa che si impone per la sua modernissima concezione meccanica.

La macchina da calcolo più completa e precisa che si impone per la sua modernissima concezione meccanica.

La macchina da calcolo più completa e precisa che si impone per la sua modernissima concezione meccanica.

La macchina da calcolo più completa e precisa che si impone per la sua modernissima concezione meccanica.

La macchina da calcolo più completa e precisa che si impone per la sua modernissima concezione meccanica.

La macchina da calcolo più completa e precisa che si impone per la sua modernissima concezione meccanica.

La macchina da calcolo più completa e precisa che si impone per la sua modernissima concezione meccanica.

La macchina da calcolo più completa e precisa che si impone per la sua modernissima concezione meccanica.

La macchina da calcolo più completa e precisa che si impone per la sua modernissima concezione meccanica.

La macchina da calcolo più completa e precisa che si impone per la sua modernissima concezione meccanica.

La macchina da calcolo più completa e precisa che si impone per la sua modernissima concezione meccanica.

La macchina da calcolo più completa e precisa che si impone per la sua modernissima concezione meccanica.

La macchina da calcolo più completa e precisa che si impone per la sua modernissima concezione meccanica.

La macchina da calcolo più completa e precisa che si impone per la sua modernissima concezione meccanica.

La macchina da calcolo più completa e precisa che si impone per la sua modernissima concezione meccanica.